

HAFTALIK ORTADOĞU BÜLTENİ

(16-22 KASIM 2009)

Table of Content

A. Politika

- A.1. Beyati: Kerkük sorununu sadece bir iç sorun değildir
- A.2. Kerkük Sorununun Çözümü 140. Maddeye Bağlı
- A.3. Irak Cumhurbaşkanlığı: “Seçim Yasalarına Karar Verilmemiş”
- A.4. Irak Cumhurbaşkanı Talabani, Fransa Cumhurbaşkanı Sarkozy İle Görüştü
- A.5. Kürdistan İttifakı, Irak'ın kuzeyindeki nüfus sayımı istatistiklerine itiraz etti
- A.6. BM Güvenlik Konseyi, Irak'ı konuştu
- A.7. Kürtler Irak'taki seçim yasasının vetosunu istedi
- A.8. Irak seçim yasasında Kerkük'e geçici çözüm
- A.9. BM Irak'ta Yapılacak Seçimlerden Kaygılı
- A.10. Irak Başkanlık Konseyi'nden seçim yasasını veto uyarısı
- A.11. Ezidiler'den Irak hükümetine 'tek sandalye' tepkisi
- A.12. Irak Parlamentosu: Joe Biden Kürtlere baskı yaptı
- A.13. Başbakan Maliki'den basçı uyarısı
- A.14. Talabani, Devlet Başkanlığına aday
- A.15. "Kürtler, ABD'ye boyun eğmedi"
- A.16. Danimarka Kürdistan'da Fahri Elçiliğini İlan Etti
- A.17. Kürdistan İttifakı, Irak'ın kuzeyindeki nüfus sayımı istatistiklerine itiraz etti
- A.18. Kürtlerden seçimleri boykot tehdidi
- A.19. BM Irak Temsilcisi'nin 'seçim kaygısı'
- A.20. Barzani'den seçimleri boykot, Haşimi'den seçim yasasını onaylamama tehdidi
- A.21. Sünniler, Kürtleri devlet kurmaya zorluyor!
- A.22. Haşimi'nin Seçim Hakkında Ki Tutumu Siyasidir
- A.23. Komisyon Kent Parlamenter Paylaşım Sorununu Çözebilir
- A.24. BM: Irak'ın En Sorunlu İli Musul
- A.25. Kil: Devlet Başkanı Seçim Yasasını Veto Etsin
- A.26. "Türkiye bizi Batı'ya bağlayan bir köprü"
- A.27. Irak'ta seçim hala belirsiz
- A.28. Talabani Fransa'ya 'Kolaylık' Sözü Verdi

- A.29.** 'Sözde Kürdistan Ermenistan'a benzeyecek'
A.30. Irak'ta ABD zayıflarken komşular yükseliyor
A.31. Yeni seçim yasası ve Kerkük sorunu
A.32. Üç Baasçı partinin seçimlere girmesi engellendi
A.33. Mahmut Osman: “Maliki ve Şii Gruplarının Amacı Seçimlerdir”
A.34. Irak'ta Seçim Hazırlıkları Durduruldu
A.35. Şii oyununa karşı Kürt-Sünni ittifakı
A.36. Kürtlerin Irak'tan ayrılma niyetleri yok!
A.37. Kürtleri kızdıran Ebu Rişe'nin açıklaması
A.38. Seçim yasası veto'su Maliki'yi kızdırdı
A.39. Kerkuki: “Kürt Kentlerinin Nüfusu Irak Kentlerinden Daha Fazdadır”
A.40. Haşimi Kakarı Ve ABD'yi Tutumu
A.41. Sandalye Sayısı İçin Öneriler
A.42. Abd Biz Kürtlerin Rahatsızlığını Haklı Buluyoruz
A.43. Irak seçim yasası yeniden oylanıyor
A.44. Irak'ta veto ABD'yi üzdü
A.45. Iraklı Kürtler seçimlere son fırsat olarak bakıyor
A.46. Irak Anayasa Mahkemesi: Haşimi'nin vetosu yasadışı
A.47. Erbil'de Kürt-Japon Dostluk Derneği kuruldu
A.48. Irak Parlamentosu Oylamaya Gidiyor
A.49. Kürdistanî İttifakı Ve Kürdistan Parlamentosundan Sert Tepki
A.50. Yasadaki Değişiklik İçin Anlaşma Sağlandı
A.51. Kamila İbrahim:”Kürtlerin İstekleri Yerine Gerilmezse SeçimlereKatılmayacağız”
A.52. Şehrîstani'n Güven Oylaması Başladı
A.53. Irak'ın geleceği Kürt-Arap ilişkilerine bağlı!

B. Güvenlik

- B.1.** Ebu Garipli 246 hükümlü serbest bırakıldı
B.2. Osman Öcalan da teslim oluyor
B.3. Irak ve Yolsuzluk
B.4. Irak'ta Sünni köyüne baskın: 12 ölü
B.5. Tabi'in Ordusundan Üç Ayrı Operasyon
B.6. "Peşmerge bölge savunma gücüne dönüştürülmeli"
B.7. 10 Sahve Üyesi Öldürüldü
B.8. Kerkük'te Düşman Üssüne Roket
B.9. ABD Askeri Irak'ta Kalma Eğiliminde
B.10. ABD Askeri Irak'ta Kalma Eğiliminde
B.11. Zaho Askeri Akademisi Kapatılıyor
B.12. Kürdistan'da İki Tane Askeri Akademi Açılacak
B.13. Kürt cezaevinde 102 Ebu Garipli hükümlü daha serbest bırakıldı

C. Ekonomi

- C.1.** Türk İhracatçıları Kuzey Irak'ta İran'a Fark Attı
- C.2.** Irak ve Ürdün arasına petrol boru hattı döşenecek
- C.3.** Bağdat, Kürtlerin petrol ihracatına 500 milyon dolar zarar verdi
- C.4.** Kuzey Irak'la ticaret zirvede
- C.5.** Irak'ta Kürdistan'da İş Yapmış Firmalara İş Yok

D. Kültür ve Yaşam

- D.1.** Irak'ta işkence bitmek bilmiyor
- D.2.** Arnold Schwarzenegger, Bağdat'taki ABD askerini ziyaret etti
- D.3.** FIFA'dan Irak'a ihraç tehdidi
- D.4.** ABD 17 bin Iraklı mülteciye kapılarını açacak
- D.5.** Irak'tan işitme cihazı talebi yağıyor
- D.6.** Iraklı çocukların kalbine sığır damarı

E. Türkiye ile İlişkiler

- E.1.** Ammar el-Hekim Türkiye'de
- E.2.** Türkiye'de ve PKK'nın içinde çözümü istemeyenler var
- E.3.** Erbil'den seçimleri boykot tehdidi
- E.4.** Iraklı dini lider El Hekim İstanbul'da
- E.5.** Irak'ta en kârlı çıkan ülkelerin başındayız
- E.6.** Mahmur'lu Gençler de Dönmek İstiyor
- E.7.** Türk-Kürt ticaret ilişkisi zirveye ulaştı
- E.8.** El Hekim: Açılım Irak'a model olabilir
- E.9.** Irak'ta Seçimler Vaktinde Yapılmalı
- E.10.** Antakyalı Kadın Girişimciler Irak'taki İş Gezisinden Umutlu Döndü
- E.11.** 'Türkiye'nin Irak'taki rolü artıyor'
- E.12.** Atalay: Irak'tan 5 bin kişi gelecek

A. POLİTİKA

A.1. Beyati: Kerkük sorununu sadece bir iç sorun değildir (YDH)

Irak parlamentosunun Türkmen milletvekillerinden Abbas Beyati, Kerkük sorununun çözümü için on yıl zamana ihtiyaç olduğunu belirterek acil ve geçici çözümler için diyalogun güçlendirilmesi gerektiğini söyledi.

Irak'tan yayın yapan Nehreyn adlı internet sitesinin haberine göre Irak İslami Yüksek Konseyi'nin Irak parlamentosundaki milletvekillerinden Abbas el-Beyati, Kerkük meselesinin nihai bir çözüme kavuşması için on yıl zamana ihtiyaç olduğunu belirterek “biz bu aşamada sorunun acil ve geçici çözümü için Kerkük'te yaşayanlar arasında diyalog ve güven artırıcı adımlar atmalıyız” dedi.

Seçim yasasına oy verenlerin şimdi bu yasanın iptalini istemesinin şaşkıncı olduğunu belirten Beyati, “Seçim yasası, bir ulusal uzlaşmayla kabul edildi. Bu konuda hiçbir hile ve aldatma olmadı. Bu yasayla Irak halkı kazandı” diye konuştu.

Kerkük meselesinin sadece bir iç sorun olmadığını belirten Beyati, “Kerkük meselesi, sadece bir iç mesele değildir; bir milli, bölgesel hatta uluslar arası meseledir. Bu meselenin parlamentodaki grupların uzlaşmasıyla çözülmesinin imkansız olduğunu söylemek yanlıştır. Tersine bu meselenin çözümü tüm tarafların uzlaşmasına ve işbirliğine bağlıdır” dedi.

A.2. Kerkük Sorununun Çözümü 140. Maddeye Bağlı (PNA)

Federal Irak Parlementosu ve Kürdistanı İttifakı Üyesi Dr. Mahmut Osman PNA'ya verdiği bir demeçte, “Kerkük sorunu için çözüm var ama çözümün diğer taraflar istemiyor” dedi.

140'ıncı madde kullanılırsa Kerkük sorunu çözülmüş olacak diyen Parlamenter Dr. Mahmut Osman, Kerkük sorunun çözümü 140'ıncı maddeye bağlı olduğunu belirtti.

Kerkük sorunu üzerine bir karara varılamazsa, Kerkük sorunu aynı şekilde devam edeceğini de vurguladı.

Mahmut Osman, eğer 140'ıncı madde kullanıma geçerse, Kerkük'teki bütün tarafların hakkı olacağını ve Kerkük'ün geleceği için karar verebileceğini ifade etti.

A.3. Irak Cumhurbaşkanlığı: “Seçim Yasalarına Karar Verilmemiş” (PNA)

Irak Cumhurbaşkanlığı Divanı Başkanı Nasır el Hani'nin Irak'ın El Sabah Gazetesine verdiği demeçte, Irak Cumhurbaşkanlığı tarafından Irak seçim yasaları hakkında hiç bir kararın vermediğini belirtti.

Divanı Başkanı Nasır el Hani, seçim yasaları üzerinde araştırmaların yapıldığı nedeniyle, seçim yasalarının kabulü ya da ret edilmesi gibi her hangi bir şeyin söz konusu olmadığını söyledi.

Nasır el Hani son olarak, Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani ya da yardımcısı Adil Abdulmehdi seçim yasalarının kabul ettiği haberlerinin doğru olmadığını da sözlerine ekledi.

A.4. Irak Cumhurbaşkanı Talabani, Fransa Cumhurbaşkanı Sarkozy İle Görüştü (haberfx.net)

Irak Devlet Başkanı Celal Talabani, 4 günlük resmi ziyaret için geldiği Fransa'da Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy tarafından kabul edildi.

Irak Devlet Başkanı Celal Talabani, 4 günlük resmi ziyaret için geldiği Fransa'da Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy tarafından kabul edildi.

Elysee Sarayı'ndaki kabulde, Sarkozy-Talabani görüşmesi yaklaşık 40 dakika sürdü. Elysee Sarayı'ndan ayrılırken kısa bir açıklama yapan Irak Devlet Başkanı Celal Talabani, ikili görüşmeden memnun olarak ayrıldığını söyledi. Başta iç güvenlik ve askeri alanda işbirliği üzerine görüşmelerde bulunulduğuna ve iki ülke arasında bir anlaşma imzalandığına dikkat çeken Talabani, ikili anlaşma konusunda "Geniş kapsamlı" demekle yetindi. Talabani, Sarkozy ile görüşmelerinin kültürel, ticari, askeri ve güvenlik konularında daha önce yapılan ikili görüşmeler çerçevesinde geçtiğini söyledi.

Talabani ve beraberindeki heyet, 2 saat sonra tekrar Cumhurbaşkanlığı Sarayı Elysee'ye gelerek, Sarkozy'nin Talabani onuruna verdiği akşam yemeğine katıldılar. Talabani'nin 4 gün sürecek Fransa ziyareti sırasında bir dizi siyasi ve ticari konuda görüşmeleri olacağı öğrenildi. Ayrıca kesin olmamakla birlikte Talabani'nin sağlık durumuyla ilgili bazı kontrollerden geçeceği belirtiliyor.

A.5. Kürdistan İttifakı, Irak'ın kuzeyindeki nüfus sayımı istatistiklerine itiraz etti (Zaman)

Irak'taki siyasi partilerden Kürdistan İttifakı (Kİ), Irak Planlama Bakanlığınca Irak'ın kuzeyinde yaptırılan nüfus sayımı istatistiklerine itiraz etti.

Irak'taki Esvat El Irak haber ajansının haberinde Kİ milletvekillerinden Rauf Osman'ın, Irak Ticaret Bakanlığını, Irak Planlama Bakanlığınca açıklanan nüfus sayımı istatistikleriyle oynamakla suçlayarak, bakanlık aleyhine tazminat davası açma tehdidinde bulunduğu bildirildi.

Irak Ticaret Bakanlığının, Irak Planlama Bakanlığı tarafından açıklanan istatistikler konusunda kanuni ve mesleki ilkeler doğrultusunda hareket etmediğini ileri süren Osman, "Ticaret Bakanlığı, seçimler yaklaşırken yüz binlerce Kürt oyunu görmezden gelmiştir. Süleymaniye kenti 5 milletvekilliği kaybederken Irak'ın diğer kentleri milletvekillikleri kazanmıştır" dedi.

Osman, Kürt nüfusun yoğun olduğu Erbil kentinin çıkaracağı milletvekilliği sayısındaki artışın ise sadece 1 olduğuna dikkati çekti. Irak'taki parlamento seçimlerinin gelecek yıl ocak ayının ortalarında yapılması planlanıyor.

A.6. BM Güvenlik Konseyi, Irak'ı konuştu (Zaman)

BM Güvenlik Konseyi (BMGK), bugün Irak hükümetine ve Irak'ta görev yapan BM Yardım Misyonu'na (UNAMI) destek veren bir başkanlık açıklaması yaptı.

BMGK, bugün Irak'taki durumu ve UNAMI'nin faaliyetlerini ele alan bir toplantı düzenledi.

Toplantıda Güvenlik Konseyi'ne Irak'taki durumla ilgili brifing veren genel sekreter Ban Ki-mun'un Irak özel temsilcisi Ad Melkert, gündemdeki en önemli konulardan birinin Irak'ın bölgesel ilişkilerinin iyileştirilmesi olduğunu belirterek, Kuveyt ile ilişkilerin düzeltilmesi ve Irak'ın bu ülkeye (Irak'ın eski lideri Saddam Hüseyin'in bu ülkeyi 1990-1991 yıllarındaki işgali dolayısıyla) olan borçları konusunda iki tarafça kabul edilecek bir anlaşmanın hazırlanması yolunda çabaların sürdüğünü söyledi.

Irak'taki seçimlerin 18 Ocak 2010'da yapılmasının beklendiğini belirten Melkert, BM'nin Irak'a verdiği desteği daha da artırması çağrısında bulundu. Seçimlerin tarihsel nitelik taşıdığını ifade eden Melkert, tüm Iraklıların seçimlere katılıp demokratik olarak liderlerini seçmeleri gerektiğini bildirdi. Melkert, seçimlerin ardından "Ülkedeki tartışmalı iç sınırlar, petrol çıkarılması da dahil doğal kaynaklardan elde edilen gelirin paylaşımı" gibi ciddi sorunların halledilmesi gerektiğini belirterek, "Bu anahtar konular çözülmeden Irak yeniden çatışmaya sürüklenme riskini her zaman taşıyacaktır" dedi.

Toplantıda, Bağdat'ta bu yıl 19 Ağustos ve 25 Ekim'de meydana gelen bombalı saldırılar konusu da gündeme geldi. Irak'ın BM Daimi Temsilcisi Hamid El-Bayati, "Genel sekreter Ban'ın, yardımcılarında Oscar Fernandez-Taranco'yu Irak hükümetinin isteği üzerine danışmalarda bulunmak üzere Irak'a göndermesinin Bağdat'taki bu saldırıların arkasındakilerin ortaya çıkarılması açısından ilk adımı oluşturduğunu" dile getirdi.

Güvenlik Konseyi de toplantının sonunda bir başkanlık açıklaması yaparak, Irak hükümetinin, halkının yanında olduğunu ve Irak'a seçimlerde de yardımcı olacak UNAMI'ye tam destek verdiğini bildirdi. Konsey açıklamasında, söz konusu bombalı saldırıların bir kez daha kınandığı, BM yetkililerinin bu konuda danışmalarda bulunmak üzere Irak'a yaptıkları ziyaretten memnuniyet duyulduğu ve genel sekreterin bu kapsamdaki çabalarının desteklendiği vurgulandı.

Irak hükümeti, Bağdat'ta 19 Ağustos ve 25 Ekim'de (en az 150 kişi ölmüştü) hükümet binalarına yönelik yapılan intihar saldırılarının arkasında Suriye'nin de olduğunu düşündüğü için bu saldırıların BM tarafından soruşturulmasını istemişti.

A.7. Kürtler Irak'taki seçim yasasının vetosunu istedi (Hürriyet)

Irak [Haber](#) Ajansının (INA) bildirdiğine göre, bölgesel parlamento, [Irak](#) parlamentosunun uzun tartışmalar sonunda bir hafta önce kabul ettiği seçim yasasını değerlendirdi.

Bölgesel parlamento, yasanın güneydeki kentlere parlamentoda fazla sandalye ayrılmasını öngördüğünü iddia etti ve Cumhurbaşkanı [Talabani](#)'den veto hakkını kullanmasını istedi.

A.8. Irak seçim yasasında Kerkük'e geçici çözüm (Haber10)

Ama bunların ABD ve İran'ın baskısıyla şimdilik rafa kaldırıldığı kesin. Öyle olmasaydı Irak Parlamentosu, uzun tartışmalar sonunda bu seçim yasasını kabul edemezdi.

Irak, 2010 Ocak ayında seçimlere gidiyor.

Kararın çıkması için Amerika'nın son günlerde uyguladığı baskının arttığına örnek olarak Bağdat'taki meslektaşlarımız çarpıcı hikayeler dinledim. Bunlardan bir tanesi de Amerikalı st düzey bir diplomatın, Meclis kulislerinde oturan parlamenterleri, "abuk oylamaya girin" diye yüksek sesle uyarışıyla ilgiliydi.

275 yeli Irak Parlamentosu'nda tartışmalı seçim yasaşı 141 parlamenterin oyu ile kabul edildi. 134 milletvekili ise ya çekimser ya da ret oyu kullandı. Türkmen ve Arap milletvekillerinin büyük çoğunluğu bu grupta.

Kabul oyları ise Kürt partileri ile şii İşlami Yüksek Konseyi ve Sünni Irak İşlam Partisi yelerinden geldi.

Irak'taki bazı gözlemciler ABD'nin yanı sıra İran'ın da sonuçta etkili olduğu iddiasını ortaya atarken İran Meclis Başkanı Laricani'nin oylama günü Bağdat'a yaptığı ziyareti kanıt olarak gösterdiler.

İran ve ABD'nin, yıllardan beri süren ve Türkiye'nin de zaman zaman müdahale ettiği seçim sürecinde nihai nokta konurken oynadıkları rolün sonuçları tartışmaya değer.

Kerkük Referandumu Bir Yıl telendi

IRAK savaşında Kürtlerin ABD'ye verdikleri desteğin en önemli sebeplerinden biri Kerkük'n Kürdistan coğrafyasına dahil edilmesiydi. Kürdistan bölgesel yönetimi, Kerkük konusunda geri adım atılamayacağını her zaman dile getirdi.

Türkmen ve Araplar da Kerkük'n hiçbir zaman Kürt olmadığını ve olamayacağını tekrarladılar.

Seçim yasaşıyla ilgili sorunlu noktalardan biri de Kerkük't. Kürtler, bölgede seçim listelerinin 2009 yılında yapılan sayım sonuçları dikkate alınarak düzenlenmesini isterken, Türkmen ve Araplar buna karşı ıktılar.

Yeni seçim yasaşında zar zor da olsa uzlaşma sağlandı. Yasa, listelerin 2009 sayım sonuçlarına göre düzenlenmesini öngörüyor. Ama bunları "şüpheli" ilan etti.

Kurulacak olan inceleme konseyi bir yıl boyunca listeleri araştıracak. Sorunlu durumlarda sonuç iptal edilecek.

Bu bir yıl, Kerkük'n Kürdistan Bölgesel Yönetimi'ne bağlanıp bağlanmayacağını belirleyecek olan referandumun erteleneceği anlamına geliyor.

Referandum eğer Meclis'ten onay çıkarsa en erken 2011'de yapılacak.

Kerkük, dün olduğu gibi yarın da patlamaya hazır bir çatışma noktası olmaya deva edecek. Seçim yasaşı şimdilik bu sorunu teledi.

Türkiye'nin Rolü

Obama Yönetimi açısından Irak seçimleri hayati önem taşıyor. Afganistan'daki askerlerin sayısını artırması, Irak'tan önümüzdeki sonbahara kadar 70 bin asker çekmesine bağlı. Tabii

ki bu, ABD'nin Irak'ı terk ettiği anlamına gelmeyecek, ama yükünü hafifletecek, bunun için de Irak'ta başarı imajını vermesi gerekiyor.

Türkiye'nin desteği şart. Şimdilik bu destek veriliyor. Kerkük meselesi eskisi gibi öne çıkmıyor artık Türkiye'nin dış politika haritasında. Ankara, seçim yasası nedeniyle Irak'ı ilk tebrik eden başkentler arasındaydı.

Bu kötü mü? Hayır değil. Kürt meselesi, Irak Kürdistan Yönetimi ile iyi ilişkileri konuşmak bütün bunlar olumlu gelişmeler. Ama olayları sadece dış dinamiklerin zorlama ve yönlendirmesine bırakmamak, kendi yol haritamızı iyi çizmek koşuluyla.

A.9. BM Irak'ta Yapılacak Seçimlerden Kaygılı (ANF)

Birleşmiş Milletler'in Irak temsilcisi, Ocak ayında yapılacak seçimler hakkında ciddi kaygı duyduğunu söyledi. Ad Melkert dün Güvenlik Konseyi'ne bilgi verirken, seçim yasasının uzun tartışmalardan sonra parlamentoda onaylanmasının seçimin başarısı hakkında garanti teşkil etmediğini söyledi.

Güvenlik Konseyi seçim tarihi yaklaşırken Irak siyasi partilerini ulusal birliğe çağırıyor. Irak seçim yasasının yürürlüğe girebilmesi için Cumhurbaşkanlığı Konseyi'nce onaylanması gerekiyor.

Sünni Arap Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık El Haşimi dışarıda yaşayan Iraklılar'ın oy kullanmasına imkân tanınmazsa, yasayı veto etme tehdidinde bulundu.

Dün ayrıca askeri üniforma giymiş saldırganların Bağdat yakınındaki bir Sünni köyünde 13 kişiyi öldürdüğü açıklandı.

A.10. Irak Başkanlık Konseyi'nden seçim yasasını veto uyarısı (ANF)

Irak Devlet Başkanı Celal Talabani ve iki yardımcısından oluşan Başkanlık Konseyi, Ocak ayında yapılacak seçimlerde azınlıklara ayrılan kotadan duyduğu rahatsızlığı dile getirerek, seçim yasasını veto etme uyarısında bulundu.

Devlet Başkanı Celal Talabani, azınlıklara ayrılan yerin yüzde 5'ten yüzde 15'e çıkarılmasını istedi. Sünni Başkan Yardımcısı Tarık El Haşemi, daha sert bir açıklamada bulunarak, "Eğer (milletvekilleri) katılım oranının düzeltilmezlerse yasaya karşı vetomu kullanacağım" dedi.

Sünni kökenli Başbakan Yardımcısı Rafaa El İsawi, Haşemi'nin de bu yönlü bir mektubu da parlamentoya gönderdiğini bildirdi. Iraklı milletvekilleri 8 Kasım günü azınlıklara, yurt dışındaki Iraklılara ve bölgesel düzeyde temsil için yeterli oranda oy elde edemeyen partilere yüzde 5'lik bir (16 sandalye) yer ayırdı.

Talabani ve iki yardımcısından oluşan Başkanlık Konseyi ise Aralık 2005'teki seçimlerde yürürlükte olan yüzde 15'lik kota uygulamasına geri dönülmesini istiyor. Anayasa'ya göre yasanın nihai halinin uygulamaya konulması için Başkanlık Konseyi'nin onayı gerekiyor. Üçüncü seferde ise parlamento, milletvekillerinin beşte birinin oyunu alırsa vetoya uymayabilir.

A.11. Ezidiler'den Irak hükümetine 'tek sandalye' tepkisi (ANF)

Ezdilerin Demokrasi ve Özgürlük Hareketi TEVDA, Ocak ayında yapılacak Irak genel seçimlerinde parlamentoda Ezidilere sadece bir sandalye ayrılmasına tepki göstererek bunun “ne adalet ne de demokrasi” ile bağdaşmadığını kaydetti. Ezidiler, az 7 milletvekili çıkarabilecek çoğunluğa sahip olduklarını bildirdi.

TEVDA yaptığı açıklamada Ocak ayında Irak genelinde yapılacak federal parlamento seçimlerinde etnik ve dinsel gruplara ayrılan kota çerçevesinde Ezidi toplumuna sadece bir sandalye ayrılmasına tepki gösterdi.

TEVDA, “Önümüzdeki yılın başlarında Irakta Federal Parlamento seçimleri yapılacaktır. Parlamento hem etnik, dini ve mezhebi farklılıklarıyla tüm Iraklıların iradelerinin temsil edileceği yer, hem de çıkaracağı yasa ve kararları itibariyle ülkenin kaderini tayin eden en temel kurum olmaktadır. Hiç kuşkusuz tüm toplumsal grup ve kesimler açısından hayati önemi olan böylesi bir kurumda yeterli oranda bir temsiliyete sahip olmak hem adaletin hem de demokrasinin gereğidir. Ne var ki önümüzdeki yıl yapılacak seçimlerde çeşitli etnik ve dinsel gruplar için ayrılan kotalarda Ezdi toplumuna sadece tek sandalyeyle temsil edilme hakkının verilmesi ne adalet ne de demokrasiyle bağdaşmaktadır” dedi.

En Az 7 Sandalye İstendi

Ezidilere yapılan haksızlık ve katliamlara da dikkat çeken TEVDA'nın açıklamasında devamla şu ifadeler yer aldı: “Ülke ve bölgemizin en kadim dinsel inanç ve kültür gruplarından biri olan Ezdi topluluğu çeşitli dönemlerde egemen güçlerin çok haksız ve katliama varan uygulamalarına maruz kalmıştır. Ancak buna rağmen Ezdi topluluğu yeri geldiğinde ülkenin ve bölgenin temel değerlerine bağlı kalmayı bilmiş, bunun için bedel ödemiştir. Başta ülke savunması olmak üzere, göreve çağrıldıklarında ülkenin özgürlüğü ve refahı için her türlü özveride bulunmuş, şehitler vermiş, ülkenin inşasında çalışmıştır.

Topluluğumuz ülkenin özgürlük ve refahı için üzerine düşen görev ve sorumlulukların bilincinde olduğu ve bunları layıkıyla yerine getirdiği gibi, hak ve özgürlüklerinin de farkındadır. Ülkenin genel nüfusuyla kıyaslandığında parlamentoda en az yedi parlamenter çıkaracak bir nüfusa ve seçmen kitlesine sahip olan Ezdi topluluğuna bir sandalyelik kota ayrılması haksızlığın ötesinde inkara daha yakın bir durumu ifade etmektedir. Aynı yaklaşım ülke kaynaklarından yararlanma söz konusu olduğunda da görülmektedir. Bu hususta da Ezdi topluluğunun yaşadığı bölgelere yeterince kaynak ayrılmamakta gereken özen gösterilmemektedir. Biz Ezdilerin Demokrasi ve Özgürlük Hareketi TEVDA olarak topluluğumuza yönelik olarak geliştirilen bu yok sayma sınırlarındaki yaklaşımı protesto ediyoruz. Başta parlamento olmak üzere ilgililerden bir an önce bu yanlışın düzeltilmesini talep ediyor, halkımızı ve tüm demokratik çevreleri konuya duyarlı olmaya çağırıyoruz.”

A.12. Irak Parlamentosu: Joe Biden Kürtlere baskı yaptı (ANF)

Irak Parlamentosu'nda haftalarca görüülen seçim yasasının son anda onaylanmasında ABD yönetiminin Kürtlere yaptığı baskıların etkili olduğu belirtildi. Irak Parlamentosu Başkanı Eyad Sameray "Seçim yasası tartışmaları sırasında ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden, yasanın parlamentodan geçmesi için Kürtlere baskı yaptı" dedi.

Kürdistan Bölge Başkanlığı Divan Başkanı Fuat Hüseyin ise Sameray'ın açıklamalarına tepki göstererek, "Kürdistan siyasi liderliği, Kürtlerin hak ve taleplerine sonuna kadar bağlıdır, hiçbir baskıya boyun eğmez ve Kürdistan halkının meşru anayasal haklarından vazgeçmez" dedi.

Fuat Hüseyin, "Seçim yasasının onaylanmasında Kürtlere baskı yapılmış dahi olsa, biz Kerkük konusundaki tutumumuzda hiç bir tavizde bulunmadık" diye konuştu. Ancak siyasi kulislerde seçim yasasının onaylanmasında Joe Biden'in Kürtlere baskı yaptığını doğruluyor.

A.13. Başbakan Maliki'den başçı uyarısı (YDH)

Irak'ta kapatılan Baas partisinin gelecek genel seçimlere katılması ihtimalinin artması üzerine Irak Başbakanı Nuri Maliki, tüm Irak halkından Baasçılara seçimler yoluyla ülke yönetimine sızmalarına izin vermemelerini istedi.

Maliki, Bağdat günü münasebetiyle yaptığı konuşmada seçimlerde uyanık olmanın güvenlik güçlerinin terörizmle mücadelesi kadar önemli olduğunu belirtti. Maliki net bir dille Irak'ta katliam, zulüm, halkı bölme ve terörü destekleyen baasçıların bir daha yönetime dönemeyeceklerini vurguladı.

Bu arada bazı raporlara göre, Baas partisi siyasi iktidar ve yönetime sızma azminde. Bazı Arap ülkeleri de bu hususta Baas partisine mali ve siyasi destek veriyor. Nuri Maliki Irak halkından, adaylar ve seçim koalisyonları konusunda yetirince bilgi edinmelerini isteyerek bu yolla baas partisi kalıntılarının iktidara sızmalarını engellemeleri çağrısında bulundu.

Faaliyeti yasaklanan Baas partisi üyeleri başka unvanlarla ise bir kez daha iktidarı ele geçirerek ülkenin siyasi sürecini zedelemeyi amaçlıyorlar. Bu konu aslında Amerika ile bazı Arap ülkelerinin planları doğrultusunda hayata geçirilmek isteniyor.

Amerika ile bazı Arap ülkelerinin stratejisi Baas partisinin Irak'ta yeniden siyasi alana dönmesidir. Bu mesele Iraklı yetkililer arasında bazı kaygılara sebep olmuştur. Maliki Irak'ta yakında genel seçimlerin yapılacağına dikkat çekerek Irak halkına hitaben "bu demokratik süreçten şer güçlerin istifade etmelerine ve iktidara nüfuz etmelerine izin verilmemelidir" dedi.

Irak İslami yüksek meclis başkanı Ammar Hekim de baasçıların bir kez daha ülkenin önemli devlet dairelerine sızmalarının olumsuz sonuçları konusunda uyarıda bulundu ve ülkenin halkından baas partisinin siyasi süreci yenilgiye uğratma yönündeki çabalarına karşı koymalarını istedi.

Bu arada Iraklı yetkililer ve siyasi grupların ardı ardına yaptıkları uyarılar, genel seçimlerin eşliğinde bu ülke aleyhinde yeni komploların söz konusu olduğunu bu yüzden halkın aydınlatılması ve komploların etkisizleştirilmesinin halen Bağdat yetkililerinin önceliği olduğunu göstermektedir.

A.14. Talabani, Devlet Başkanlığına aday (Dema Nû-Hewlêr)

Kürdistan Yurtsever Birliği (KYB) Politbüro üyesi Sadi Ahmet Pire, Irak Devlet Başkanı Celal Talabani'nin yeniden aday olacağı söyledi.

Talabani'nin daha önce aday olmayacağını açıkladığını belirten Pire, Talabani'nin, var olan hassas durum nedeniyle bu kararını gözden geçirdiği ifade etti.

Irak'taki siyasi grupların ezici çoğunluğunun Talabani'yi yeniden Cumhurbaşkanı olarak görmek istediklerini belirten Sadi Pire, Talabani'nin, Şii, Sünni, Kürt ve diğer siyasi grupların altında toplandıkları bir şemsiye görevi gördüğünü söyledi.

Hewlêr gazetesine konuşan Pire, Talabani'nin geçen yıl yaptığı İran ziyareti sırasında yeniden aday olmayacağını, zamanını siyasi çalışmalarının yanı sıra hatıralarını yazmaya ayıracağını söylediğini dile getirdi.

“Talabani'nin birkaç yıllık başkanlık deneyinin onu Irak'ın birliği ve bütünlüğünün sigortası olduğunu ortaya koydu” diyen Sadi Pire, Talabani'nin taraflarla yaptığı görüşme ve diyaloglar yoluyla en karmaşık sorunları çözdüğünü vurguladı.

Iraklı siyasi güçlerin, Talabani'nin bu özelliği nedeniyle onu başkanlık koltuğunda görmek istediğini dile getiren Sadi Pire, Celal Talabani'nin Irak'taki demokrasi sürecinin içinde bulunduğu hassas durumu dikkate alarak eski kararını gözden geçirip yeniden aday olabileceğini söyledi.

Bilindiği gibi, Talabani ilki 15 Ocak 2005 tarihi, ikincisi 22 Nisan 2006 olmak üzere iki kez Irak Parlamentosu tarafından Cumhurbaşkanlığına seçildi.

A.15. "Kürtler, ABD'ye boyun eğmedi" (Dengê Azad-Hewlêr)

Irak Parlamentosu'nda haftalarca görüşülen seçim yasasının son anda onaylanmasında ABD yönetiminin Kürtlere yaptığı baskıların etkili olduğu iddia edildi. Kürdistan Bölge Başkanlığı, iddiayı ortaya atan Irak Parlamentosu Başkanı Eyad Sameray'e tepki gösterdi.

Konu hakkında açıklama yapan Kürdistan Bölge Başkanlığı Divan Başkanı Fuat Hüseyin, Eyad Sameray'in "Seçim yasası tartışmaları sırasında ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden, yasanın parlamento'dan geçmesi için Kürtlere baskı yaptı" şeklindeki iddiasını yalanladı.

Hüseyin, "Kürdistan siyasi liderliği, Kürtlerin hak ve taleplerine sonuna kadar bağlıdır, hiç bir baskıya boyun eğmez ve Kürdistan halkının meşru anayasal haklarından vazgeçmez" dedi. Fuat Hüseyin, "Seçim yasasının onaylanmasında Kürtlere baskı yapılmış dahi olsa, biz Kerkük konusundaki tutumumuzda hiç bir tavizde bulunmadık" diye konuştu.

A.16. Danimarka Kürdistan'da Fahri Elçiliğini İlan Etti (PNA)

Görüşmede Felah Mustafa Kürdistan hükümetinin ilişkileri geliştirmek için gösterdiği çabadan ve dış şirketlerin Kürdistan da faaliyet göstermesine verdiği önemden bahsetti. Anı zamanda seçim döneminin başarıyla geçtiği konusuna değindi.

Elçi vinter Kürdistan da demokrasinin hazırlanması ve başarıya ulaştırması konusunda memnuniyetlerini dile getirdi.Elçi Kürdistan la olan ilişkilerin geliştirilmesi için ciddi bir zemin olduğunu belirtti.

A.17. Kürdistan İttifakı, Irak'ın kuzeyindeki nüfus sayımı istatistiklerine itiraz etti (Zaman)

Irak'taki Esvat El Irak haber ajansının haberinde Kİ milletvekillerinden Rauf Osman'ın, Irak Ticaret Bakanlığını, Irak Planlama Bakanlığınca açıklanan nüfus sayımı istatistikleriyle oynamakla suçlayarak, bakanlık aleyhine tazminat davası açma tehdidinde bulunduğu bildirildi.

Irak Ticaret Bakanlığının, Irak Planlama Bakanlığı tarafından açıklanan istatistikler konusunda kanuni ve mesleki ilkeler doğrultusunda hareket etmediğini ileri süren Osman, "Ticaret Bakanlığı, seçimler yaklaşırken yüz binlerce Kürt oyunu görmezden gelmiştir. Süleymaniye kenti 5 milletvekilliği kaybederken Irak'ın diğer kentleri milletvekillikleri kazanmıştır" dedi.

Osman, Kürt nüfusun yoğun olduğu Erbil kentinin çıkaracağı milletvekilliği sayısındaki artışın ise sadece 1 olduğuna dikkati çekti.

Irak'taki parlamento seçimlerinin gelecek yıl ocak ayının ortalarında yapılması planlanıyor.

A.18. Kürtlerden seçimleri boykot tehdidi (ANF)

Irak'ta parlamentonun yeni seçim yasasını kabulü ardından seçimlerin Ocak ayında yapılması öngörülürken bir kez daha kuşkulu hale geldi. Kürdistan Bölge Başkanı Mesut Barzani ve Kürt parlamenter Mahmud Osman, seçimleri boykot etme uyarısında bulundu.

Irak Parlamentosu'nda kabul edilen seçim yasasında Kürtlere ile dini ve etnik azınlıklara ayrılan kotanın düşük olması nedeniyle tepkiler artıyor. Kürtler daha fazla sandalye ayrılmaması durumunda seçimleri boykot edecekleri uyarısında bulundu. Kürtleri boykot uyarısı ile birlikte Ocak ayında öngörülen seçimler bir kez daha tehlikeye girdi.

Irak Başkanlık Konseyi'nin Sünni Başkan Yardımcısı geçen hafta seçim yasasını veto edebilecekleri uyarısı ardından Kürtler tepkilerini sert bir şekilde dile getirdiler. Irak Devlet Başkanı Celal Talabani'nin Sünni Yardımcısı Tarık Haşemi, yurtdışındaki Iraklılar için daha fazla sandalye ayrılmasını istedi. Zira sürgün Iraklıların çoğunluğunun Sünni kökenli olduğu sanılıyor.

Seçim yasasını oylayan Kürtler ise hafta sonunda Kürt bölgelerine ayrılması gereken sandalye sayısının verilmediğinin ortaya çıktığını belirterek bu adaletsizliğe tepki gösterdi.

Kürtlere Sadece 3 Sandalye

Yeni seçim yasası ile büyüyen nüfus oranını yansıtması amacıyla sandalye sayısı 275'ten 323'e çıkarıldı. Ama Kürdistan Bölgesi'ne sadece üç yeni sandalye ayrılarak toplam sandalye sayısı 38'e çıkarıldı.

Diğer bölgelere ayrılan sandalye sayısının daha olması dikkat çekiyor. Kürdistan Bölgesi bitişiğindeki Ninova vilayetinin sandalye sayısı 19'dan 31'e, güneydeki Basra'nın sandalye sayısı 16'dan 24'e çıkarılırken 3 vilayetli Kürdistan Bölgesi'ne sadece 3 sandalye ayrılması tepkilerin kaynağı oldu.

2005'teki seçimlerde dini ve etnik azınlıklara da yüzde 15'lik bir kota ayrılırken yeni seçim yasasında bu yüzde 5'e düşürüldü. Ezidiler de en az 7 milletvekili çıkaracak seçmen çoğunluğuna sahip olmalarına rağmen kendilerine sadece bir sandalye ayrıldığı tepkisinde bulunmuştu.

Barzani'den Boykot Uyarısı

Kürdistan Bölge Başkanı Mesut Barzani kendi internet sitesinde yaptığı açıklamada, “Bu sandalye dağılımı adil bir şekilde yeniden incelenmediği takdirde Kürdistan seçimleri boykot etmek zorunda kalacaktır” dedi.

Kürt parlamenter Mahmud Osman ise Kürtlerin 17 dolayında ek sandalye beklediğine işaret ederek, “Eğer bu konuda düzenlemeler yapılmazsa seçimlere katılmayacağız” uyarısını yaptı.

Irak seçim yasası, parlamento seçimlerinin Ocak ayında yapılması için ABD ve BM'nin baskısı sonucu 8 Kasım günü kabul edilmişti.

A.19. BM Irak Temsilcisi'nin 'seçim kaygısı' (BBC)

Birleşmiş Milletler Irak Özel Temsilcisi Ad Melkert, Irak'ta 18 Ocak'ta yapılması planlanan seçimlere ilişkin kaygıları olduğunu söyledi.

Ad Melkert, bu kadar kısa bir süre içinde organize edilip yapılacak bir seçimde en temel standartlara uyulmasının dahi, çok zor olacağını belirtti.

Melkert, seçimlerin başarılı geçmesinin garantisi olmadığı uyarısında da bulundu.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin bilgilendiren Ad Melkert, Irak'ta her şeye karşın güvenilir bir seçimin yapılmasının mümkün olduğunu da vurguladı.

Irak Parlamentosu, haftalar süren tartışmalar sonrası, 8 Kasım'da seçim yasasını onaylamış, böylece ülkede 18 Ocak 2010'da seçim yapılmasının önü açılmıştı.

Dün Fransız Haber Ajansı'na konuşan Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani ise seçim yasasında yeni değişiklikler yapılması ve azınlıklara tahsi edilen sandalyelerin üç katına çıkarılması gerektiğini söylemişti.

Talabani'nin çağrısı sonrası seçimlerin ertelenebileceği belirtiliyor.

Oylamanın gecikmesinin nedeni Kerkük'tü

Irak'ta seçim yasası oylamasının mecliste tam 10 kez ertelenmesinin en büyük nedeni; Araplar, Kürt ve Türkmenler arasında Kerkük konusundaki fikir ayrılığıydı.

Petrol zengini Kerkük üzerinde hak iddia eden üç grup da, seçimde farklı tarihlerdeki seçmen kütüklerinin esas alınmasını talep ediyordu.

Saddam Hüseyin'in 2003'te devrilmesinden sonra kitleler halinde kente dönen Kürtler bu yılki seçmen kütüklerinin esas alınmasını talep ederken, Araplar 2004'teki, Türkmenler ise 1957'deki kütüklerin esas alınmasını istiyordu.

Sonunda bu yılki kütüğün esas alınmasına karar verilmişti.

Amerika Birleşik Devletleri, Irak'taki tüm muharip askerlerini Ağustos ayında kadar çekmeyi hedeflemiş durumda.

Irak'ta 18 Ocak'ta yapılması planlanan seçimler, bu sürece yönelik takvimde önemli bir adım olarak görülüyor.

A.20. Barzani'den seçimleri boykot, Haşimi'den seçim yasasını onaylamama tehdidi (YDH)

Irak'ın kuzeyindeki Kürdistan Bölgesel Yönetimi Başkanı Mesut Barzani, ocak ayında yapılacak olan Irak parlamentosu seçimlerini boykot etme tehdidinde bulundu.

El-Cezire televizyonunun haberine göre Kürdistan Bölgesel Yönetimi Başkanı Mesut Barzani, Irak parlamentosunun sandalyelerin illere göre paylaşımını düzenlememesi durumunda Kürdistan bölgesinin Irak parlamentosu seçimlerini boykot edebileceğini söyledi.

Konuyla ilgili bir açıklama yapan Kürdistan Bölgesel Yönetimi Meclis Başkanı Kemal Kerkuki de Bölgesel Yönetimin Başkanı Mesut Barzani'nin tutumunun bölgenin resmi tutumunu yansıttığını belirterek sandalyelerin illere göre dağılımında bir düzenlemeye gidilmemesi durumunda ocak ayında yapılacak olan genel seçimleri boykot edeceklerini söyledi.

Öte yandan Irak Cumhurbaşkanı Yardımcılarından Tarık Haşimi, Cumhurbaşkanı Celal Talabani ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Adil Abdulmehdi tarafından onaylanan seçim yasasını imzalamamakla tehdit etti.

Tarık Haşimi, Irak dışında yaşayan seçmenlerin meclisteki kontenjanının 15 sandalyeye çıkarılmaması durumunda Irak meclisinin uzun tartışmaların ardından kabul ettiği seçim yasasını onaylamayacağını söyledi.

Tarık Haşimi'nin seçim yasasını onaylamama tehdidi, Irak meclisindeki birçok parlamenterin tepkisine neden olurken Sadr grubu milletvekillerinden Baha el-Areci, Haşimi'nin bu tutumunun yurt dışındaki seçmenlerin oyunu kazanmaya yönelik bir siyasi manevra olarak değerlendirdi.

A.21. Sünniler, Kürtleri devlet kurmaya zorluyor! (Dengê Azad-Bağdat)

Kürtlerle arası açık olan Ebu Rişe, ülke dışındaki Baasçıların dönüşleri için yoğun çaba içinde olduklarını söyledi.

Basın açıklaması yapan Rişe, “Baasçılar Iraklıdır ve bunların ülkede güven içinde yaşamasından ısrar ediyoruz” dedi.

Irak'ta Şii-Sünni çekişmesinden Kürtlerin büyük çıkarı olduğunu ileri süren Sahva (Uyanış) Meclisleri Başkanı Ehmed Ebu Rişe, “Kürtlere, ‘üç vilayetinizi alın ve gidin, aramızda sorun kalmasın’ diyoruz” diyerek Kürtlerin Irak'tan ayrılmasını istedi.

Sahva Meclisleri Başkanı Ehmed Ebu Rişe, “Kürtler, bizden Kerkük'ü istiyor. Kendi bölgeleri, hükümetleri, Bağdat'tan aldıkları yüzde 17'lik bütçeleri var. Daha ne istiyorlar” diye sorarken, Kürtlerin 2003 sonrası aktif katılım gösterdiği Irak'ın siyasi sürecinden çekilmesini istiyor.

Rişe, “Şiilerle Sünniler arasında güçlü bir ittifak, ortak bir hükümet kurarak Kürtleri dışarı atabiliriz. O zaman Irak'ın ya 18, ya da 15 vilayeti kalır” diyerek Kürtleri dolaylı devlet kurmaya zorluyor.

2010 yılında yapılacak Irak parlamentosu seçimlerini de değerlendiren Rişe şunları söyledi: “Seçimlerde 160 sandalye kazanmayı tahmin ediyoruz. Irak Başbakanı Nuri Maliki veya Ayad Allawi ile ittifak kurama çağrısı yapıyoruz”

A.22. Haşimin'in Seçim Hakkında Ki Tutumu Siyasidir (PNA)

Kürdistani İttifakı Üyesin Halit Şuwani PNA'ya verdiği röportajında, ” seçim yasası hakkında yasalar komisyonu üyeleri, Bağımsız Seçim Kurulu üyeleri ile Tarık Haşimin arasında yapılacak olan toplantıya değindi.

Toplantıda, Tarık Haşimin'in parlamento üyelerine göndermiş olduğu mektubunda sandalye sayısında ki %5' lik oranın %15'e çıkarılması talebi ele alınacak.

Şuwani açıklamasında, “ yapılmış olan toplantılarda, Kürdistani İttifakı üyeleri olarak yasa hakkında ki görüşlerini dile getirdiklerini ifade etti. Toplantılarda yapmış oldukları konuşmalarında isteklerini açıkça dile getirdiklerini ve bu açıklamaların anlaşılacak bir tarafın olmadığını belirtti.

Tarık Haşimin'in seçim hakkında ki tutumunun yasayla hiç bir alakası olmadığını, belki de bu fikir anlayışının siyasi boyutlara taşınmak istendiğini dile getirdi.

Kürdistan İttifakı üyeleri olarak 1'inci maddeyi uygulanmasını ve bu konudaki görüşlerini Yüksek Seçim Kurulu üyelerine bildirdiklerini söyledi.

A.23. Komisyon Kent Parlemler Paylaşım Sorununu Çözebilir (PNA)

Irak Parlamentosu ve Kürdistan İttifakı Üyesi Halit Şuwani Pna'ya yaptığı bir açıklamada, bağımsız yüksek seçim komisyonu kent parlamenter paylaşımı sorununa yeni bir çözüm bulabileceğini söyledi.

Parlamenter Halit Şuwani, Kürdistan İttifakının bağımsız yüksek seçim komisyonundan kent parlamenter paylaşımı sorunu kısa bir süre içinde halledilmesini istediğini ve komisyona kent parlamenter paylaşımı sorununu Irak Ticaret Bakanlığının ülkedeki tüketici posularına bırakmaması gerektiğini söyledi.

A.24. BM: Irak'ın En Sorunlu İli Musul (PNA)

Kürdistan hükümeti BM temsilcisi Dindar Zebari yaptığı açıklamada “ BM'nin 11.11.2009 tarihinde BM güvenlik konseyine sunduğu raporda UN Iraktaki faaliyetleri ve Irak'ın güvenlik durumunun üzerinde ve Kürdistan'da sonuçlanan seçimler, Irak'ın geleceği ve UN Irak'ta göreve başlayan yeni özel temsilcisi üzerinde duruluyor. Irak hükümeti 30 milyon dolar'ın Bağımsız yüksek Seçim Komisyonuna verilmesi kararını aldı. Komisyon da teknik olarak hazırlanmak ve sorunsuz bir seçim yapmak için hazırlanmaktadır” dedi.

Zebari “ İnsan Haklarını BM ve Kürdistan hükümeti için en önemli konu olarak belirlemekte ve Kürdistan bölgesinde sivil toplum kuruluşlarının geliştirilmesi ve tutukluların durumunun iyileştirilmesi için çaba gösterilmekte” dedi.

Zebari “raporda BM'nin Irak faaliyetlerini sürdüreceği belirtiliyor ve Kürdistan'da ilgili olan kurumlarında yardımcı olduğuna işaret ediliyor. Raporda en önemli işin iki hükümet arasında siyasi diyalogun desteklenmesi, yaşana sorunlarda ve gelecek Irak seçimleri konusunda” dedi.

A.25. Kil: Devlet Başkanı Seçim Yasasını Veto Etsin (PNA)

PNA'ya açıklamada bulunan parlamenter Abdulla Alyaweyi “Biz Irak Devlet Başkanı Celal Talabani'den seçim yasasını veto etmesini istersek ki Devlet Başkan Yardımcısı Tarık Haşimi yasanın bazı bentlerinden memnun değil ve parlamentoya bir mektup yolladı. Ancak parlamento Haşimi'nin talebi üzerine yasayı yeniden tartışmak zorunda değil, eğer tartışmaya açsa bile yasayı yeniden düzenlemek zorunluluğu yok” dedi.

Parlamenter “ Haşimi sandalye sayısı, göçmenlere verilen sandalyeler ve taviz bendeleri konusunda düzenleme talep etmiş. Taleb veto edilmesi değil devlete başkanlığından sadece bazı düzenlemelerin yapılıdır seçimler belirlenen tarihte yapılır” dedi.

A.26. "Türkiye bizi Batı'ya bağlayan bir köprü" (Sabah)

Sabah'a konuşan Irak İslami Yüksek Konseyi Başkanı El Hekim "Demokratik deneyiminiz bizim için bir model. Türkiye bizim Batı'ya açılan kapımız. İnşallah AB'ye girersiniz" dedi

ABD'nin 2003 yılında girdiği Irak, altı yıldır savaşın, mezhebi ve etnik şiddetin hüküm sürdüğü bir dönemden geçiyor. Bu sürecin en yakın tanıklarından biri de Irak İslami Yüksek

Konseyi (İİYK) Başkanı Ammar El Hekim... Irak İslami Yüksek Konseyi, Irak Meclisi'ndeki en büyük Şii gurubunu oluşturuyor. Ağustos ayı sonlarında kansere yenik düşen babası Abdülaziz El Hekim'in yerine geçen 38 yaşındaki Ammar El Hekim, ılımlı, dünyaya açık ve uzlaşmacı tavrıyla Necef ve Washington arasındaki yeni köprü olarak da gösteriliyor.

SABAH'I ZİYARET ETTİ

El Hekim, Irak'ın komşularıyla da iyi ilişkilere sahip olmasına son derece önem veren bir lider. Irak İslami Yüksek Konseyi'nin başına geçer geçmez Ürdün ve İran'ı ziyaret eden El Hekim, önceki gün de Türkiye'ye geldi. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile bir araya gelen El Hekim, dün de Sabah'ı ziyaret etti. Genel Yayın Yönetmenimiz Erdal Şafak ile görüşen El Hekim, Irak ve Türkiye'nin sıcak gündemi hakkında görüşlerini belirtti.

Irak, Ocak ayında seçimlere gidiyor. Ancak Sünni Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık El Haşimi seçim yasasını veto etti. Kürt Yönetimi Başkanı Mesut Barzani de buna destek verdi. Bu risk aşılanacak mı?

- Irak seçimlerine yaklaşık iki ay var. Tarık El Haşimi meclisten geçen seçim yasasını veto etti. Ancak seçimler yapılacak. Irak yeni bir sürece hazırlanıyor. Biz seçimlere hazırız. Bu amaçla geniş bir ittifak yaptık. İttifakta her kesimden grup var. Mukteda El Sadr grubu da var bu ittifakımızda. Seçimlere bir Şii hareketi olarak değil, prensibiyle giriyoruz. Seçimlerden sonra Irak'ta yeni bir dönemin başlayacağından, yeni birlikteliklerin oluşacağından eminim.

"İNŞALLAH AB'YE GİRERSİNİZ"

Ankara ve Bağdat arasındaki ilişkiler 2003'ten sonra bozulur gibi oldu. Şimdi giderek düzeliyor. İlişkiler daha da gelişecek mi?

- Gelişecek. Türkiye büyük bir ülke. Demokratik deneyiminizi model olarak alıyoruz. Ticari ve diplomatik ilişkilerimiz her geçen gün artıyor. Türkiye bizi Batı'ya bağlayan bir köprü. İnşallah Avrupa Birliği'ne girersiniz. Bu bağlamda Türkiye'nin demokratik açılımının, barışa ve Irak Kürtleri'yle ilişkilere daha olumlu yansıtacağını belirtmeliyim.

ABD 2011'de çekilecek. ABD sonrasına hazır mısınız?

- İki yıl sonraki Irak çok farklı, kendine yeten bir ülke olacak. Yabancı güçlerin çekilmesi birinci önceliğimiz. Güvenlik tamamen yerel güçlerin eline geçmeli. Tek bir yabancı askerin kalmamasını istiyoruz.

Musul ve Kerkük'te sular ne zaman durulacak?

- Kerkük adeta küçük bir Irak. Burada barışın hâkim olacağına inanıyoruz. Musul için de aynı görüşteyiz. Türkiye sadece Musul ve Kerkük'e değil bütün Irak'a aynı duyarlılıkla yaklaşıyor. Barışı ve istikrarı destekliyor. Türkiye'nin bu yapıcı, barışçıl çabalarını takdir ediyoruz.

A.27. Irak'ta seçim hala belirsiz (NTV)

Irak'ta Ocak ayında yapılması öngörülen genel seçimin akıbeti hala belirsiz. Meclisten geçen seçim yasa tasarısı, bu kez de Sünni Devlet Başkan Yardımcısı Tarık El Haşimi'nin vetosuna takıldı.

Sünni Başkan Yardımcısı, yurtdışında yaşayan Iraklılar için mecliste daha fazla sandalye ayrılmasını istiyor. Zira, yurtdışındaki Iraklıların büyük bölümü Sünni Araplar. El Haşimi, gerekli değişikliğin yapılması talebiyle tasarımı meclise geri gönderdi.

Milletvekilleri, haftalarca süren tartışmaların ardından tasarımı 8 Kasım'da onaylamıştı. Meclisin tasarımı ne zaman görüşeceği bilinmiyor.

Bölgesel Kürt Yönetimi de, sandalye dağılımında Kürtlere adil davranılmadığını iddia ederek seçimi boykot etme tehdidinde bulunmuştu.

A.28. Talabani Fransa'ya 'Kolaylık' Sözü Verdi (VOA)

Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani, Fransa'nın ülkesine yatırım yapmasını istedi. Talabani Fransız petrol şirketi Total ile karlı petrol anlaşmaları yapılabileceğini söyledi.

Talabani bu açıklamaları dün Paris'te Fransız işadamları ile görüşürken yaptı.

Uluslar arası petrol şirketleri Irak'taki ihaleleri kazanmak için yarışıyor. Ancak Talabani Total'ın ihale sürecinden endişe duymamasını, gerekirse Fransız şirkete ayrıcalık tanıyabileceklerini söyledi.

Total şirketinden bir sözcü Irak'taki iki petrol sahası için ihaleye gireceklerini doğruladı. Sözcü şirketin Irak ile kalıcı bir ortaklık kurmak istediğini de belirtti.

A.29. 'Sözde Kürdistan Ermenistan'a benzeyecek' (haber7.com)

Toplantıda ilk olarak bir katılımcı tarafından, Irak'ın ve özellikle Musul vilayetinin tarihi hakkında bilgi verildi: "Abbasiler devrinden beri Türkler bölgede var olup, Selçuklular ile birlikte bölgede yerleşik hayata geçmeye başlamışlar ve Osmanlı İmparatorluğu Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman dönemlerinde bölgeye tamamen hakim olmuştur. Osmanlı zamanında evvela Bağdat Vilayeti'ne bağlı bir sancak olan Musul, 1789 yılında müstakil bir vilayet olmuştur. Musul Vilayeti'ne bağlı merkez sancak ve Sancağa bağlı Musul, İmadiye, Zaho, Dohuk, Akra, Sincar, Zibar, Kerkük, Revanduz, Köysancak, Raniye, Erbil ve Salahiye kazaları bulunmaktadır.

Musul Vilayet yönetimine geçtikten sonra istikrarsız bir döneme girmiş olup yönetim (valiler) çok sık bir şekilde değişmiştir. Bu değişimde en önemli etken şark meselesinin Avrupa'da tartışılıyor olması ve petrolün öneminin anlaşılmasıdır. Özellikle İngilizler açısından petrolün yanı sıra Basra körfezinden Hindistan'a uzanan deniz ticaret yolunun denetim altına alınabilmesi de büyük önem taşımaktaydı. Musul'da petrol ilk önce padişaha ait arazide çıkmış ve petrol arama ve işletme hakkı hazine-i hassaya devredilmiştir. Daha sonra Musul ve Bağdat havalisinde çıkan petrolün idareleri birleştirilerek hazine-i hassaya devredilmiştir. İttihat ve Terakki Partisi'nin iktidara gelmesi ile hazine-i hassaya ait olan bütün mallar gibi petrol imtiyazı da Osmanlı Maliyesinin idaresine girmiş ancak daha sonra Osmanlı borçlarını denetleyen Düyun-u Umumiye'ye (Düyun-u Umumiye-i Osmaniye Varidat-ı Muhassasa İdaresi) devredilmiştir.

29 Nisan 1916 yılında Kuttül Amare'de Türkler İngilizlere karşı çok büyük bir zafer kazanmış, İngilizler Basra'ya kadar sürülmüş ancak, Enver paşanın talimatı üzerine ordu İran sınırına kaydırılmış olup, İngiliz ordusu bölgeden atılamamıştır. İngilizler bunun üzerine Hindistan'dan asker getirterek 11 Mart 1917 yılında Bağdat'ı işgal etmişlerdir. 30 Ekim 1918 yılında imzalanan Mondros Ateşkes Anlaşması gereğince, Musul'un 30 km yakınında bulunan ordu hiçbir yere hareket edememiş olup, bunu değerlendiren İngiliz ordusu Musul'u ele geçirerek bölgedeki petrol kaynaklarının denetimini ele geçirmişlerdir.

28 Ocak 1920 de Osmanlı Mebusan Meclisinde, Musul Misak-ı Milli Sınırları içerisine dahil edilmiş, Musul'da halk oylaması yapılması istenerek halkın kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmeleri istenmiştir. Ancak yapılacak bir halkoylamasında Arapların Türklerin yanında yer alacağı öngörüldüğünden İngiltere başta olmak üzere Avrupa milletleri bu referandumun yapılmasına yanaşmamışlardır. 26 Nisan 1920 de San Remo Konferansında Irak, Birleşik Krallık Mezopotamya Mandasının denetimine girdi ve Kral Faysal Ağustos 1921'de ilk kral olarak tahta çıktı.

Lozan görüşmelerinde Türk heyeti tarafından sürekli dile getirilmesine rağmen İngiliz heyeti Musul'un görüşmelere dahil edilmesini istememeleri nedeniyle, Musul meselesi ile ilgili olarak tarafların bilahare görüşerek konuya çözüm bulmaları yönünde karar alınmıştır. İsmet Paşa'nın Lozan görüşmelerine giderken trende gazetecilerle yaptığı bir konuşmada "görüşmelerde bir takım tavizler verebiliriz" şeklindeki demeci İngiliz istihbaratı tarafından çok iyi bir şekilde kullanılmış ve İngilizlerin Musul konusunda taviz vermemesine neden olmuştur.

Musul meselesi Lozan Antlaşması'ndan sonra Haziran 1926 tarihine kadar sürüncemede kalmış, 19 Mayıs 1924'de İstanbul'da İngiltere'yle başlayan ikili görüşmelerde İngiltere'nin Hakkari üzerinde de hak iddia etmesi üzerine sonuç alınamamış, bunun üzerine İngiltere Musul meselesini 6 Ağustos'ta Cemiyet-i Akvam'a götürmüştür. Cemiyet-i Akvam (Birleşmiş Milletler) Musul meselesini 20 Eylül 1924'te görüşmeye başlamış, görüşmelerde Türk tarafı daha önceki görüşlerinde ısrar ederek Musul'da bir plebisit yapılmasını istediye de İngiltere bu talebi de "bölgede yaşayan halkın cahil olduğu ve sınır işlerinden anlamadığı" gerekçesiyle kabul etmemiştir.

Milletler Cemiyeti, 30 Eylül 1924'te bir soruşturma kurulu kurulmasını kararlaştırmış, komisyon başkanlığına da eski Macar başbakanlarından Kont Teleki getirilmiştir. Komisyon Irak'ta çalışmalarını sürdürdüğü sırada İngilizlerin saldırgan tavırları ve kuzeye doğru yeni toprakları işgal etmesi, kanlı olayların meydana gelmesine neden olmuştur. Bunun üzerine Konsey, 28 Ekim 1924'te bir sınır tanımı yaparak "Brüksel Hattı" adıyla ve geçici mahiyette bir Türk-İrak sınırı tespit etmiştir. Türkiye'nin Milletler Cemiyeti kararına tepkisi büyük olmuş, Türkiye'de İngiltere'ye karşı bir savaş havası meydana getirmiştir. Türkiye defalarca Musul konusundaki İngiliz oyunlarını kabul etmeyeceğini açıklamasına rağmen bu tutumunda direnememiş ve Cemiyet-i Akvam kararına uyararak 5 Haziran 1926'da yapılan Ankara Antlaşması ile Musul'u Irak'a terk etmek durumunda kalmıştır.

Irak'ın tarihi konusunda yapılan açıklamalardan sonra, günümüzdeki Irak tablosu üzerinden tartışmalara geçildi ve katılımcılar şu görüşleri dile getirdi:

- Açılım sürecinde Irak'ın şu anki durumu, Amerikan askeri varlığının ve bu askeri varlığın Irak'tan çekilmesiyle oluşacak otorite boşluğu, Türkiye ile Federe Kürt Devleti yönetimi arasındaki ilişkilerin yumuşaması ve Mahmur kampının boşaltılmasının arka planının çok iyi irdelenmesi gerekir. Irak'ın kuzeyi için Kürdistan ifadesinin kullanılmamasından dolayı bölge için özellikle yanlış ve bilinçli olarak "Kuzey Irak" terimi kullanılmaktadır, bu terim kullanılırken Arapların ve Türkmenler dikkate alınmamakta, bu grupların burada kurmuş oldukları medeniyetler göz ardı edilmekte, Kuzey Irak teriminin kullanılması ile Irak'ın bölünmesi için zihinlerin alıştırılmasına yönelik alt yapının hazırlanmış olmaktadır.

- Ortadoğu tanımlamasının hiç anlamlı olmadığı halde Batı literatüründe yer aldığı için kullanılmaktadır. Ortadoğu devletleri ile ilgili konuşulurken İran, Pakistan ve Afganistan sanki bu bölgeden farklı yerlerde imiş gibi değerlendirilme yapılması yerinde değildir. Bölgenin bir bütün olarak, mozağin birer parçası olarak değerlendirilmesi gerekir. Özellikle bölgede bölücülüğe yol açmak amacıyla batılı istihbarat birimleri tarafından planlı bir şekilde zihinlerde tahrifat yapılmaya çalışılmaktadır.

- Irak'ın kuzeyinde oluşturulmaya çalışılan sözde Kürdistan devleti, denizlere çıkışı olmaması yönüyle Ermenistan'a benzemektedir. "Sözde Kürdistan", bölgede çıkan petrolü nakledecek bir koridor açılmadığı sürece Ermenistan gibi sefaletle mahkûm olacağından Kuzey Irak yönetimi petrolü dış pazarlara indirebilmek için Türkiye ile ilişkilerini iyi tutmaya mecburdur. Diğer yandan, göz ardı edilmemesi gereken bir başka nokta halen bölgedeki Türk nüfuzudur. Batı ülkeleri başta olmak üzere Çin ve Japonya bu ağırlığı göz ardı ve bertaraf edememekte, bölgeye yönelik politikalarında bu durumu hesaba katmaktadırlar ve bundan sonra da katacaklardır. Türkiye'nin bu nüfuzunu etkili vasıtalarla kullanması gerekir.

- Bölgede vaktiyle İngilizlerin oynadığı rolün günümüzdeki temsilcisi olan ABD İngilizlere nazaran başarısızdır. Geline aşamada, üzerinde durulması gereken husus, Amerika Irak'tan askerini çektikten sonra, bölgede Türkiye'yi taşeron mu yapmak istediğidir. Türkiye biçilen rolün ABD'nin taşeronluğu ise, Türkiye zamanla "müteahhit" konumuna gelebilecek midir, irdelenmesi gereken budur.

- Amerika ve diğer batılı devletlerin, Türkiye'nin bu bölgede ve özellikle Türkmenler üstünde egemen olmasını ve bölgede söz sahibi olmasını hiçbir zaman istemeyeceği tartışmasıdır. Ancak, Türkiye Osmanlı'dan tevarüs ettiği mirası ve önüne çıkan fırsatları iyi değerlendirerek bölge üzerindeki etkinliğini arttırılabilir ve hiç değilse Türkmenlerin güvenliği açısından bunu mutlaka yapmalıdır. Ancak, bunun yapılması için bölgede görevlendirilecek Dışişleri bürokrasisinin gerekli tecrübeye sahip olması, bölgede kullanılan lisanlara vakıf insan gücüne sahip olması da elzemdir.

- Bölgedeki Türk varlığı en az Anadolu'daki Türk varlığı kadar köklüdür, hatta diğer Türk

topluluklarından daha önce şehir hayatına geçmişlerdir. Kerkük, Urfa, Halep türküleri birbirine çok benzerdir ve iç içe girmiştir. Bunun izleri bölgenin kültürel ve sosyal yaşantısında şimdi bile açıkça olarak görülmektedir. Urfa ne kadar Türk şehri ise Kerkük ve Halep de o kadar Türk şehridir. Bu bağlamda bölgeye yönelik olarak kültürel bağlara ve tarihi temele dayanan bir siyaset izlenmesi gerekmektedir. Eğer bu kıstas dikkate alınmaz ve bölgedeki Türk tarihi ve kültürel mirası göz ardı edilir ise gelecekte bölgede Türk varlığından bahsedilmesi imkansız hale gelir. Bununla ilgili olarak, TİKA ve Yunus Emre Vakfı gibi kuruluşların bölgede faaliyetlerini artırması gerekmektedir. Ayrıca, popüler kültürün etkili olduğunun bilindiği bölgede, Türkçe TV ve radyo yayınlarına ağırlık verilmelidir.

- Türkiye, bölgeye yönelik politikalarında ABD ile ilişkilerini belli bir denge içerisinde yürütmeli, ABD projelerinin icracısı gibi bir misyonla değil adaletten ve hakkı esas alan bir yaklaşımla Irak'ta var olmalıdır. Bu, Türkiye'ye tarihin yüklediği bir görev telakki edilmelidir. Bu tarihi misyonun icabını yerine getirmek coğrafyanın ve tarihin Türkiye'ye yüklediği kaçınılmaz bir sorumluluktur. Bu sorumluluk, Türkiye'nin aynı zamanda varlığının da teminatlarından biridir.

A.30. Irak'ta ABD zayıflarken komşular yükseliyor (Zaman)

İngiliz The Economist dergisi, Irak'taki son gelişmeleri ele aldığı bu haftaki sayısında, çıkış stratejisini belirlediği bir dönemde ABD'nin ülkedeki etkisinin azaldığını, buna karşılık Türkiye'nin arttığını yazdı.

ABD'nin artık bölgede İran'ı dahil etmeden başarıya ulaşma şansının zayıf olduğunu anladığına dikkat çeken Economist, iki üst düzey Amerikalı generalin yakın zaman önce İranlı General Kasım Süleymani ile Talabani'nin ofisinde gizlice görüştiklerini ileri sürdü. The Economist, böylece ABD'nin İran'ı bölgede kurmaya çalıştığı düzenin dışında tutamayacağına işaret etti.

Türkiye, Suudi Arabistan ve İran'ın Irak'ta etkisinin arttığına vurgu yapan Economist dergisi, bu ülkelerden Türkiye'nin Türkmenleri, İran'ın Şiiileri, Suudilerin ise Sünnileri desteklediğini yazdı. Dergi, Türkiye'nin petrol zengini Kerkük ve çevresindeki soydaşlarını desteklerken aynı zamanda Kerkük'ün statüsüne de itiraz ettiğini aktardı. Türkiye'nin Kuzey Irak'ta Kürtlerin artan gücüne karşı ihtiyatlı olduğunu yazan The Economist, "Hâlâ Kuzey Irak'ta olası bir Kürt devletinin, Türkiye'deki Kürtleri de kışkırtabileceği endişesi var." ifadelerini kullandı.

Derginin haberinde ayrıca Amerikalıların artık eskisi gibi Irak'ın iç işlerinde aktif olamadığı, ikili görüşmelerde daha çok uzaktan seyretmeyi tercih ettiği, buna karşılık iki görüşmelerde ve toplantılarda Türk yetkililerin daha fazla yer aldığı vurgulandı.

Economist dergisinde, Türkiye ile ilgili ikinci bir makalede de son günlerin tartışılan konusu olan gizli telefon dinlemeleri değerlendirildi. Söz konusu sorunun yargıyla çok da ilgisi olmadığını yazan dergi, bunun daha ziyade hükümet ile Türk Silahlı Kuvvetleri arasındaki mücadelede yeni bir aşama olduğu değerlendirmesini yaptı. Yazıda, dinleme kararları ve işlemleriyle ilgili olarak "siyasi partiler hukuku açısından inceleme" başlatan Yargıtay

Cumhuriyet Başsavcısı Abdurrahman Yalçinkaya'nın da inceleme sonunda AK Parti için yeni bir kapatma davası açma bahanesi elde edebileceği kaydedildi.

A.31. Yeni seçim yasası ve Kerkük sorunu (YDH)

Kerkük Temsilcimiz Özdemir Hürmüzlü, yeni seçim yasası çerçevesinde Kerkük sorununu ve Türkmenlerin yasa konusundaki tutumunu değerlendirdi.

Kerkük kenti Türkmenler açısından hem bir milli dava olması bakımından hem de taşıdığı jeopolitik önem bakımından vazgeçilmez niteliktedir. Kerkük, Türkmeneli adıyla bilinen siyasi haritamızın siyasi ve kültürel haklarımızın yeniden elde edilmesi bakımından çok önemli bir yere sahiptir.

Yerli ve yabancı medya kuruluşları Irak parlamentosundan onay bekleyen genel seçim yasasını takip etmekteydi. Seçim yasasının tek engeli tabii ki Kerkük sorunu idi. Yasanın çıkmasından önce başlayan medya kapışması, yasanın parlamento tarafından onaylanmasından sonra da tüm hızıyla devam ediyor.

Türkmen ve Arap milletvekilleri bu yasayla Kerkük'ün özel bir statüye kavuştuğunu vurguluyorlar. Kürt milletvekilleri ise bu görüşün tam aksini söylüyor ve Kerkük'ün özel bir statüye kavuşmadığının zaferini kutluyorlar.

Kerkük sorunu için oluşan iki cephenin, sergiledikleri davranışlar, gelecek günlerin Kerkük için hiç de kolay geçmeyeceğini gösteriyor.

Seçim yasası incelendiğinde; yasanın 6. maddesinden itibaren Kerkük'e özel bir yer verildiği görülmektedir, ayrıca yasada Kerkük'ün 2003'ten bu yana demografik değişime uğradığına işaret ediliyor.

Bunlar hepsi Türkmenlerin ve Arapların lehine... Bununla birlikte Türkmenlerin yasadaki bazı maddelerden endişe duyduğu rahatlıkla söylenebilir.

Mesela yasada genel seçimlerden sonra seçilen yeni meclisin Kerkük'teki arsa ihlalleri ve seçim kütüklerindeki sınırsız artışların incelenmesi için bir komisyon kurulması öngörülüyor. Bu işlemlerin ne kadar zaman alacağı belirsiz.

Öte yandan Irak'taki birçok kişi, komisyon mekanizmasının herhangi bir sonuç vermeyeceğinden emin gözüküyor; çünkü geçen seçim yasasındaki 23. madde kapsamında kurulan Gerçekleri İncele Komisyonu uzun toplantılardan başka bir şey yapamamıştı.

Merkezi hükümet otoritesi güçlü olmadıkça bu tür uygulamaların kâğıt üstünde kalacağı açıkça görülmektedir. Bu yasaya konusunda Türkmenlerin tavrına gelince... Bu konuda Türkmenler arasında iyimser olanlar da kötümser olanlar da var.

Birbirine zıt gibi görünce de her iki tutumun da haklı olduğu söylenebilir; çünkü iyimser olanlar moral vererek milleti ümitsizlik durumdan çıkarmak için çaba sarf ediyor. Kötümser olanlar ise yasadaki Kerkük'ü kapsayan maddelerin Türkmenlerin çıkarına hizmet etmediğini ifade ediyor. İki taraf da haklı olmakla birlikte Türkmenlerin atacağı adımlarda dikkatli olması ve ortak hareket etmesi gerekiyor.

Bu arada bağımsız adımlar atmak isteyenlerin de diğer tarafla kapışmaması gerekiyor; çünkü karşı cephe çok güçlü görünüyor ve yanlış adımları kendisi için bir avantaj olarak kullanabilir.

A.32. Üç Baasçı partinin seçimlere girmesi engellendi (YDH)

Irak'taki yasadışı Baas Partisine bağlı üç siyasi kuruluşun ocak ayında yapılması beklenen genel seçimlere katılmasının engellendiği bildirildi.

Irak'taki Kurumlardan Baasçıları Temizleme İdaresi Genel Müdürü Ali Faysal Lami, Irak radyosuna verdiği demeçte Sa'd Asım Cenabi liderliğindeki Irak Cumhuriyetçileri Partisi, Nehru Abdulkerim Liderliğindeki Ulusal Birlik Topluluğu ve Cemal Kerbuli liderliğindeki Çözüm Yolu İttifakı'nın Baas Partisi'ne bağlı oldukları için seçimlere girmelerinin engellendiğini açıkladı.

Ali Faysal Lami, söz konusu siyasi grupların ve bunların liderlerinin eski rejimin güvenlik güçleriyle işbirliği yapmalarından dolayı seçimlere girmesinin engellendiğini belirtti.

Irak Başbakanı Nuri el-Maliki, birkaç gün önce Irak Seçim Kurulu'nun ve Baasçıları temizleme idaresinin görevlerini yerine getirerek Baasçıların meclise girmelerini engellemelerini istemişti.

A.33. Mahmut Osman: “Maliki ve Şii Grublarının Amacı Seçimlerdir” (PNA)

Dr. Mahmut Osman, Federal Irak Başbakanı Nuri Maliki ve bazı Şii gruplarının Irak Devlet Başkanı Tarık Haşimi'nin verdiği veto kararına karşı görüşlerinin siyasi olduğun ve amaçlarının seçimler olduğunu söyledi.

Irak Parlamentosu ve Kürdistan İttifakı Üyesi Dr. Mahmut Osman PNA'ya yaptığı bir açıklamada, yapılan bu işler, verilen kararlar yerinde olmadığını söyleyerek yapılmaması gerektiğini söyledi.

Parlamentar Dr. Mahmut Osman, Tarık Haşimi'nin veto kararını vermesi hakkının olduğunu ve Nuri Maliki'nin de bu konuya karışması da Maliki'nin hakkı olduğunu söyledi.

Osman, Maliki'nin Federal Irak Mahkemesinin Haşimi'nin verdiği veto kararına karışması, bu konuda birşeyler yapmasını istediğini ve Haşim'in bu kararını kabul etmemesini istediğini söyledi.

Kürdistan İttifakı Üyesi, Haşimi'nin seçim kanunlarına karşı verdiği veto kararı, Maliki ve bazı Şii grupların tarafından sert eleştiriler yapılıyor çünkü Maliki, Haşimi'nin veto kararı I

A.34. Irak'ta Seçim Hazırlıkları Durduruldu (Turktime)

Haşimi, yeni seçim yasaının birinci maddesini, yurt içinde ve dışında göçmen durumuna düşenlerle azınlıkların haklarının korunması için veto ettiğini bildirmişti. Irak Devlet Başkanlığı Konseyinin üç üyesinden biri olarak Haşimi'nin kanunları veto hakkı bulunuyor.

El Haşimi yaptığı açıklamada, parlamentonun onayladığı seçim yasaının birinci maddesine karşı olduğunu, çünkü bu maddenin mezhep çatışmalarından kaçan çoğunluğu Sünni olan yurt dışındaki Iraklılara söz hakkı tanımadığını kaydetti.

Haşimi, 15 Kasım'da parlamentoya yasada revizyon yapılmasını isteyen bir mektup gönderdiğini belirterek, parlamentonun da kendisine tartışmalı maddeyi veto etmesini önerdiğini kaydetti. Öte yandan Kerkük kentinin Belediye Başkanı İhsan Abdülmecid Muhammed'in görevine son verildi.

Kerkük Vilayet Konseyi yetkilisi Ahmed Askari, Esvat El Irak haber ajansına yaptığı açıklamada, Kerkük Vilayet Konseyi Başkanı Rezkar Ali'nin başkanlığında dün yapılan olağan oturumda, Muhammed'in görevine son verilmesi kararı alındığını söyledi.

Askari, görevden alma kararının, Kerkük Valisi Abdürrahman Mustafa'nın, aralarında, Muhammedin'in 28 Eylül'den beri ofisinden ayrılmış olması, kendi bölümünü kapatmış ve istifasını açıklamış olmasının da bulunduğu çeşitli idari ihlallere işaret eden mektubu üzerine alındığını belirtti

A.35. Şii oyununa karşı Kürt-Sünni ittifakı (Hürriyet)

Irak'ın geleceğini belirleyecek seçim yasası, hangi seçmen listelerinin esas alınacağı konusunda etnik gruplar arasında yaşanan anlaşmazlık yüzünden aylarca sürüncemede kaldıktan sonra, [ABD](#)'nin baskısı sonucu 11 Kasım'da kabul edilmişti.

Ancak [Irak](#) Cumhurbaşkanı Celal [Talabani](#)'nin Sünni Arap yardımcısı Tarık Haşimi, tartışmalı yasanın birinci maddesini, yurt içinde ve dışında göçmen durumuna düşenlerle azınlıkların haklarının korunmadığı gerekçesiyle dün veto etti. Cumhurbaşkanlığı Konseyi'nin üç üyesinden biri olan Haşimi'nin vetosu, Kürt asıllı Cumhurbaşkanı Celal [Talabani](#)'nin [Fransa](#)'da bulunduğu bir günde geldi. Haşimi, yasayı kısmen veto ettiğini ve 18-23 Ocak tarihleri arasında yapılması planlanan seçimlerin bundan etkilenmemesi gerektiğini söylese de, [Irak](#) seçim komisyonunu tüm seçim hazırlıklarının durdurulduğunu açıkladı. Şii Başbakan Nuri el Maliki ise, Haşimi'nin kararını eleştirerek, "Demokratik ve siyasi sürece karşı ciddi bir tehdit doğdu. Seçim hazırlıklarının sürmesi gerekir" dedi.

Asker çekme gecikebilir

Meclisin gerekli değişiklikleri onaylaması zaman alacağı için seçimlerin ertelenmesi söz konusu. [ABD](#), [Irak](#)'taki 120 bin askerinin 70 binini gelecek ağustos sonuna kadar, kalanlarını da 2011 sonuna kadar çekmeyi planlıyor. Erteleme, bu takvimi de etkileyecek.

2 milyon Sünni dönmeli

Yeni yasa, meclisin yüzde 5'ini, Hıristiyanlar gibi azınlıklara ve yerlerinden edilen Iraklılara ayırıyor. Ancak savaş sırasında yurt dışına kaçan 2 milyon Iraklıya yasa da herhangi bir hak tanınmıyor. Haşimi, yüzde 15'e çıkarılmasını istediği bu kotaya onların da dahil edilmesini istiyor. Mültecilerin çoğu Sünni.

A.36. Kürtlerin Irak'tan ayrılma niyetleri yok! (Dengê Azad-Bağdat)

Irak Hükümeti'nin Kürt ortağı Kürdistan İttifak Bloku, Irak Sahva (Uyanış) Meclisleri Başkanı Ehmed Ebu Rişe'nin; Kürtler, Şiiilerle Sünniler arasındaki çekişmeden yararlandığını ve Kürtlere, "3 vilayetinizi alın ve gidin" şeklindeki açıklamasına sert yanıt verdi.

Kürdistan İttifak Bloku sözcüsü Firyad Revanduzi yaptığı açıklamada, "Ehmed Ebu Rişe'nin Kürtleri hedef alan bu açıklaması, Irak'ta barışa ve Kürt-Arap kardeşliğine zarar verir. Böylesi açıklamalar, mevcut sorunların derinleşmesine hizmet eder" dedi.

Kürtlerin Bağdat ile varsa sorunları diyalog ve anayasayla çözüleceğini savunan Revanduzi, "Irak yönetiminde hiç kimse keyfi aşiretsel yaklaşımlarla kendi başına karar verme yetkisi olmadığını" ifade etti, böylesi tutum ve davranışların anayasaya aykırı olduğunu belirtti.

Kürdistan Parlamentosu üyesi parlamenter Salar Mahmut ise, Ehmed Ebu Rişe'yi çökertilen Baas rejimini iktidar getirme girişimini vermekle suçladı.

“Kürdistan Bölgesi, demokratik ve anayasal bir bölgedir” diyen Mahmut, Irak'ın toprak bütünlüğü en çok Kürdistan siyasi liderliği savunduğunu ve Irak'tan ayrılma gibi bir niyetlerinin olmadığını vurguladı.

Ebu Rişe'nin Kürtlerle ilgili değerlendirmeleri sadece kendini bağladığını söyleyen Mahmut, “Irak'taki Şiiilerin büyük çoğunluğu geçmişte olduğu gibi şimdi de Kürt meselesine yaklaşımı olumlu olmuştur. Kürtler de bundan dolayı Şiiilerle dostluk ilişkileri geliştirmişti” dedi.

A.37. Kürtleri kızdıran Ebu Rişe'nin açıklaması

Bağdat'ta önceki gün basın açıklaması yapan Ebu Rişe, ülke dışındaki Baasçıların dönüşleri için yoğun çaba içinde olduklarını belirterek, “Baasçılar Iraklıdır ve bunların ülkede güven içinde yaşamasından ısrar ediyoruz” demişti.

Irak'ta Şii-Sünni çekişmesinden Kürtlerin büyük çıkarı olduğunu ileri süren Rişe, “Kürtlere, ‘üç vilayetinizi alın ve gidin, aramızda sorun kalmasın’ diyoruz” diyerek Kürtlerin Irak'tan ayrılmasını istemişti.

Sahva Meclisleri Başkanı Ehmed Ebu Rişe devamla şunları belirtmişti: “Kürtler, bizden Kerkük'ü istiyor. Kendi bölgeleri, hükümetleri, Bağdat'tan aldıkları yüzde 17'lik bütçeleri var. Daha ne istiyorlar? Şiiilerle Sünniler arasında güçlü bir ittifak, ortak bir hükümet kurarak Kürtleri dışarı atabiliriz. O zaman Irak'ın ya 18, ya da 15 vilayeti kalır” diyerek Kürtleri dolaylı devlet kurmaya zorluyor”

A.38. Seçim yasası veto'su Maliki'yi kızdırdı (Dengê Azad-Bağdat)

Irak Devlet Başkan Yardımcısı Tarık El-Haşimi, Irak Seçim Yasası'nı Kürtlerin itirazı üzerine kısmen veto etmesi, Başbakan Maliki'yi kızdırdı.

El-Haşimi, yasanın birinci maddesini, Irak'taki Sünni Arapların temsiline yeterince imkân vermediği gerekçesiyle dün veto etmişti.

Maliki, Irak seçim yasasının veto edilmesi, ülkenin siyasi süreci üzerine büyük tehdit oluşturacağını söylerken, 18-23 Ocak 2010 tarihleri arasında yapılması planlan seçim çalışmalarını durduran Irak Bağımsız Seçim Komisyonu'na “Hazırlıklar devam etsin, veto'yu dinlemeyin” çağrısı yaptı.

Irak Başbakanı Nuri El-Maliki yaptığı yazılı açıklamada, “Irak halkı, seçim yasasının veto edilmesinin şaşkınlığı içinde” dedi ve yasanın veto edilmesi, hukuki ve Irak halkının çıkarına olmadığını iddia etti. Irak Parlamentosu'na da seslenen Maliki, “Irak parlamentosu acil toplanarak, seçimlerin zamanında yapılması kararını almalıdır” dedi.

Yeni seçim yasası ile büyüyen nüfus oranını yansıtmaması amacıyla sandalye sayısı 275'ten 323'e çıkarıldı. Ancak, Kürdistan Bölgesi'ne sadece üç yeni sandalye ayrılarak toplam sandalye sayısı 38'e çıkarıldı.

Ninova vilayetinin sandalye sayısı 19'dan 31'e, güneydeki Basra'nın sandalye sayısı 16'dan 24'e çıkarılırken, Kürdistan Bölgesi'ne sadece 3 sandalye ayrılması, Kürt yönetiminin tepkisine yol açmıştı.

A.39. Kerkuki: “Kürt Kentlerinin Nüfusu Irak Kentlerinden Daha Fazdadır” (PNA)

Kürdistan Bölgesi Parlamento Başkanı Dr. Kemal Kerkuki, Irak seçim yasasının tekrardan bir düzenlenmeye gitmesi gerektiği ve seçim yasalarının da önemli olmadığını ama en önemlisinin Kürtlerin kent parlamenter sandalye sayısının paylaşımına karşı olduğunu dedi.

Parlamento Başkanı Kerkuki, kent parlamenter sandalye sayısının paylaşımında Kürtlere büyük bir haksızlık yapılmıştır, Kürtler bunu kabul etmeyecektir. Seçim yasasının veto etmesi seçim yasalarındaki yanlışlıkları nedeniyle tekrardan bir düzenlenmeye gitmesini umuyorum, Eğer bu seçim yasalarındaki yanlışlıklar bir düzenlenmeye gitmesse Kürtler seçime gitmeyecektir dedi.

Kerkuki, Kürt kentlerinde parlamenter sandalye sayısı paylaşımının üzerine, Kürt kentlerinin nüfusunun bütün diğer kentlerden fazla olduğunu, emni ve güvenlik bakımından da daha iyi olduğunu ve bu nedenle Irak kentlerinden Kürdistan'a çok sayıda ülkenin her tarafında Iraklı ailenin geldiğini belirterek, Irak kent nüfusu azalmış Kürdistan kentlerinin nüfusu da artmıştır dedi. Ama Irak Ticaret Bakanlığı bu durumun tam tersini yaparak bu da Kürtlere karşı büyük bir haksızlıktır ve bunu hiç bir şekilde kabul etmeyeceğiz diye sözlerine ekledi.

A.40. Haşimi Kakarı Ve ABD'yi Tutumu (PNA)

ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Ian Kelly, Iraklı liderleri ivedilikle harekete geçerek sorunu çözmeye çağırdı.

Tarık Haşimi, yasanın birinci maddesinin mecliste yeniden görüşülmesini istedi. Bu madde işgali izleyen şiddet olayları yüzünden yurt dışına kaçan Iraklılara tahsis edilen sandalyelerle ilgili düzenlemeleri içeriyor.

Tarık el Haşimi, ülkenin 2003'te ABD öncülüğünde işgali sonrası kaçıp yurt dışında yaşayan Iraklı seçmenler için mecliste sandalyelerin yüzde 5'i yerine yüzde 15'inin ayrılmasını istiyor.

Irak Seçim Komisyonu yetkilileri, el Haşimi'nin vetosu sonrasında seçim hazırlıklarını askıya aldıklarını açıkladılar.

Komisyon üyelerinden Kasım el Ebudi, vetonun seçimin muhtemelen erteleneceği anlamına geldiğini söyledi.

El Haşimi ise sorunun tek bir meclis oturumunda çözülebileceğine ve 18 Ocak civarında yapılması planlanan seçimlerin ertelenmesini gerektirmeyeceğine inanıyor.

Irak'ta 18 Ocak'ta yapılması planlanan seçimler, bu sürece yönelik takvimde önemli bir adım olarak görülüyordu.

Haşimi'nin bu kararı Kürdistan Bölgesi hükümeti tarafından destek almıştı.

A.41. Sandalye Sayısı İçin Öneriler (PNA)

Parlementer Dr Mahmut Osman “eğer sandalye dağılımı olduğu gibi kalırsa bu kabul edilecek bir şey değil.Kürdistan Başkanlı ve Parlamento Başkanlığı'nın sadalye dağılımındaki teknik sorunlardan dolayı ortaya koydu.”dedi.

Osman “eğer bir çare aranacaksa bu gıda yardım kartı olamadan yapılmalı. Yani sandalyelerin artırılması kimlik kayıtlarına göre yapılmalı ya da BM'nin taleplerine göre yapılmalı” dedi.

Osman “Ekonomi bakanın parlamentoya çağrıldığında, sandalye dağılımı sorunu da orada tartışılacak. Oradan bir çözüm çıkması ihtimali var. Eğer bir çözüm bulunmazsa bu seçimlerin boykotu demek” dedi.

A.42. Abd Biz Kürtlerin Rahatsızlığını Haklı Buluyoruz (PNA)

Kürdistan parlamentosu başkanlığının kararını anlıyoruz ve yaşanan durum karşısında bizde şaşkınlık içindeyiz. İllerin sandalye sayılarının bu şekilde artmış olması ve Kürdistan bölgesin de hiç değişiklik olmaması ve artışı en fazla Musul ve Basrada olması ayrı bir şaşkınlık olduğu belirtildi.

ABD Bağdat Elçisi başdanışmanı ve Anduru Sino RRT Başkanı Krdistan Parlenmeto başkanlığını ziyaret etti.Parlamento Başkanı Kemal Kerküki ile görüştüler.

Görüşmede Parlamento Başkanı Parlametonun kararı ve Kürdistan Başkanı'n kararına değinerek “Irak'ta ilan edilen nüfus artışında Kürdistan halkına büyük bir zulüm yapılmıştır. Sandalyelerin adil bir şekilde tüm illere dağıtılması gerekir. Artış için %3 veya %4 temel kabul edilmeli.Biz seçimlere karşı değiliz,ancak seçimler bu şekilde yapılırsa bu sahte bir seçim olacaktır” dedi.

Kerkuki Şebek, Ezidi ve Hıristiyanların haklarının altını çizerek “bizler adil bir seçim yapılmasını ve tüm Irak'lının eşit olmasını azınlıkların haklarının korunmasını istiyoruz Iraklı oluşturan hiç bir farklılığın zulüm görmesini istemiyoruz” dedi.

A.43. Irak seçim yasası yeniden oylanıyor (ANF)

Irak Devlet Başkan Yardımcısı Tarık El Haşimi'nin vetosu ardından seçim yasası cumartesi günü yeniden oylanıyor.

Parlamento Başkanı Iyad Samarayi yaptığı açıklamada, “Seçim yasasına Başkanlık vetosu üzerine oylama tarihi cumartesidir. Oylamanın halkın iradesini yansıtması için en güçlü katılım gösterilmesini istiyorum” dedi.

Bu açıklamadan önce Yasa Komisyonu Başkanı Baha El Araci, Yüksek Mahkeme'nin Haşimi'nin vetosunu reddeden mektubunu okudu. Irak Devlet Başkan Yardımcısı Tarık El Haşimi, azınlıklar ve yurtdışındaki Iraklılara ayrılan kotanın yüzde 5'e indirilmesine tepki göstererek, bu payın yüzde 15'e çıkarılması talebiyle Perşembe günü seçim yasasına karşı veto kullandı.

Irak Yüksek Mahkemesi kararında, “Anayasa içerideki ve dışarıdaki Iraklılar arasında ayırım yapmaz. Mahkeme kadınlar için Anayasaca öngörülen kotalara seçim yasasında uyulduğunu not eder” dedi.

Mahkeme ayrıca, sandalye dağılımı görevinin ne Haşemi ne de Parlamento'nun işi olmadığını, buna seçim komisyonunun karar vereceğini belirtti.

Haşemi'nin vetosu ve Kürtlerin tepkileri arasından 18 ve 21 Ocak tarihleri arasında öngörülen seçimlerin yeniden erteleneceği endişesi arttı. IKYY Bölge Başkanı Mesut Barzani'nin de seçim yasasına karşı çıkmasına rağmen Irak Devlet Başkanı Celal Talabani, yasaya onay verdi.

A.44. Irak'ta veto ABD'yi üzdü (gerçekgündem)

Amerikan yönetimi, Irak Başkan Yardımcısı Tarık el-Haşimi'nin seçim yasasını vetosu üzerine seçim hazırlıklarının askıya alınması karşısında hayal kırıklığını ifade etti.

Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Ian Kelly, Iraklı liderleri ivedilikle harekete geçerek sorunu çözmeye çağırdı.

Irak Başkan Yardımcısı Tarık el Haşimi, meclisin haftalar süren tartışmalar sonrası 10 gün önce onayladığı seçim yasasını veto etti.

Sünni lider yasanın birinci maddesinin mecliste yeniden görüşülmesini istedi.

Bu madde işgali izleyen şiddet olayları yüzünden yurt dışına kaçan Iraklılara tahsis edilen sandalyelerle ilgili düzenlemeleri içeriyor.

Bu kişilerin çoğunun (özellikle de Bağdat'tan kaçanların) Sünni oldukları sanılıyor.

Tarık el Haşimi, ülkenin 2003'te ABD öncülüğünde işgali sonrası kaçıp yurt dışında yaşayan Iraklı seçmenler için mecliste sandalyelerin yüzde 5'i yerine yüzde 15'inin ayrılmasını istiyor.

Irak Seçim Komisyonu yetkilileri, el Haşimi'nin vetosu sonrasında seçim hazırlıklarını askıya aldıklarını açıkladılar.

Komisyon üyelerinden Kasım el Ebudi, vetonun seçimin muhtemelen erteleneceği anlamına geldiğini söyledi.

El Haşimi ise sorunun tek bir meclis oturumunda çözülebileceğine ve 18 Ocak civarında yapılması planlanan seçimlerin ertelenmesini gerektirmeyeceğine inanıyor.

Talabani de değişiklik istemişti

Daha önce Fransız Haber Ajansı'na konuşan Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani de seçim yasasında değişiklikler yapılması ve azınlıklara tahsis edilen sandalyelerin üç katına çıkarılması gerektiğini söylemişti.

Irak Anayasası gereği ülkede seçimler, Ocak ayı sonuna dek yapılmak zorunda. Ancak BM Irak Özel Temsilcisi Ad Melkert, Irak'ta seçimlere ilişkin kaygıları olduğunu söylemişti.

Ad Melkert bu kadar kısa bir süre içinde organize edilip yapılacak bir seçimde, en temel standartlara uyulmasının dahi çok zor olacağını belirtti.

Melkert seçimlerin başarılı geçmesinin garantisi olmadığı uyarısında da bulunmuştu. ABD, Irak'taki tüm muharip askerlerini Ağustos ayına kadar çekmeyi hedefliyor. Irak'ta 18 Ocak'ta yapılması planlanan seçimler, bu sürece yönelik takvimde önemli bir adım olarak görülüyordu.

A.45. Iraklı Kürtler seçimlere son fırsat olarak bakıyor (Radikal)

Irak'ta seçim tartışmaları sürerken, boykot tehdidi savuran Kürtler gerginliği kasıtlı olarak tırmandırıyor. Zira Kürt yönetimi bu seçimleri kendileri lehine düzenlemeler yapmak açısından son fırsat olarak görüyor

Muhammed Harrub

Irak Cumhurbaşkanı yardımcısı Tarık El Haşimi, Irak parlamentosunun Amerikan müdahalesine yol açan uzun tartışmalar sonrası kabul ettiği yeni seçim yasasını veto etme tehdidinde bulunmuştu. Ardından ABD Başkanı Barack Obama, yeni seçim kanununun kabul edilmezse Amerikan güçlerinin Irak'tan çekilmesinin ertelenmesi gerektiği yönünde bir açıklama yaptı. Kuzey Irak Kürt Yönetimi de çok geçmeden Kürtlerin üç talebine olumlu karşılık verilmezse seçimleri boykot edeceğini ilan ederek hatta dahil oldu. Talepler şöyleydi: Musul vilayetinin nüfus oranlarının 'düzeltilmesi', Kürt parlamentosunun sandalye oranlarının düzenlenmesi ve azınlıklara ayrılan koltukların sayısının artırılması.

Peki Kürtler gerçekten de boykot karesine geçecek mi? Arap siyasi oluşumlarının ve bloklarının bu taleplere nasıl karşılık vereceğini bilmek için erken. Zira Arap oluşumları ve blokları da görülmemiş bir parçalanmışlık, ayrılık ve güvensizlik yaşıyor. Hatta bu oluşumlar son olarak, tuhaf ve dikkat çekici biçimde kurulan yeni koalisyonlara girdi. Bunun yanı sıra, Irak Başbakanı ve yeni kurulan Hukuk Devleti koalisyonun başkanı Nuri el Maliki'nin yaşadığı kafa karışıklığı ve gerginlik hali de sürüyor. Maliki'nin önceki koalisyonu zayıflamış ve seçimden en çok oyu alma şansı daha da azalmıştı. Fakat Maliki yerel seçim sonrası güven tazeledi ve gemisinin yelkenleri biraz rüzgar aldı. Bu durum Irak başbakanının davranışlarına ve açıklamalarına da yansdı. Kendisi, önceki rejimin deneyimini yeni bir şekilde kopyalıyormuş gibi bir görüntü verdi.

Ardından bazı bakanlıkları hedef alan kanlı Bağdat patlamaları yaşanır yaşanmaz, Maliki'nin övgüler düzdüğü güvenlikle ilgili soru işaretleri yaşanırken, Bağdat'ın semtlerini birbirinden ayıran beton duvarların kaldırılmasına başlanması gibi öneriler ortadan kalktı. Kuzey Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'nin Başkanlı Divanı Başkanı Fuad Hüseyin, yeni seçim kanununu IKYY bölgesini ve Irak'taki demokratik kazanımları hedef alan, büyük bir saptırma operasyonu olarak niteledi. Kavramlar titizlikle seçiliyor; sonradan özür dilenmesini veya geri adım atılmasını gerektirecek bir dil sürçmesi söz konusu değil. Zira Kürtlere göre bu durum Kürt halkına yapılan zulmü ortadan kaldıracak düzenlemeler için son fırsat. Hatta bölgesel yönetimin başkanı Mesut Barzani gerginliği kasıtlı olarak tırmandırıp, bu seçim yasasının Irak parlamentosundaki IKYY milletvekillerinin sayısını azaltmayı ve dolayısıyla IKYY halkının kazanımlarını ortadan kaldırmayı amaçladığını söyledi.

Boycot tehdidi gerçeğe dönüşmeyecek. Acaba Kürtler boykot karesine mi varacak, yoksa seçimler mi ertelenecek? Yanıt Kürtlerin kuracağı koalisyonlar denkleminde bağlı. Gerçi koalisyon haritası bozuldu ve dünün düşmanları bugünün dostları. Hal böyleyken Amerikan güçleri iç çekişme halkasından uzakta kaldı ve ABD yönetiminin Irak dosyasına ilgisi geriledi. Irak artık Afganistan’da gibi acil müdahale gerektirecek türden sıcak bir odak gibi değil.

Bence Kürtler boykot macerasına girmeyecek; daha fazla inatlaşıp tehditlerin dozunu yükseltecekler, ancak nihayetinde Araplara Kürt taleplerini reddetme hedefine ulaşma fırsatı vermek istemiyorlar. Kürtler bölgenin havasında değişim yaşandığını veya dramatik el sıkışmaların gerçekleştiğini bilseler, boykot gibi tehlikeli bir seçeneğin bedelini ödemekte tereddüt etmezler.

A.46. Irak Anayasa Mahkemesi: Haşimi’nin vetosu yasadışı (YDH)

Irak Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık Haşimi’nin seçim yasasını veto etmesinin yasadışı olduğunu açıkladı.

Irak Parlamentosu Hukuk Komisyonu Başkanı Baha el-Areci, Anayasa Mahkemesi’nin Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık Haşimi’nin seçim yasasını onaylamayarak veto etmesinin yasalara aykırı olduğunu hükmettiğini açıkladı.

Irak Anayasa Mahkemesi’nin 9 üyesinin oybirliği ile Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık Haşimi’nin seçim yasasını veto etmesinin yasadışı olduğuna hükmettiğini belirten Irak Parlamentosu Hukuk Komisyonu Başkanı Baha el-Areci, Haşimi’nin seçim yasasını onaylamamasının hukuki değil, siyasi bir hareket olduğunu savundu.

Meclis Hukuk Komisyonu Başkanı Baha el-Areci, Irak Parlamentosunun önümüzdeki cumartesi günü Tarık Haşimi’nin veto kararıyla ilgili özel bir oturum yapacağını belirtirken, Irak Ulusal ittifakı üyelerinden Abdulmehdi Hassani, meclisteki siyasi gruplardan çoğunun cumartesi günü yapılacak özel oturumda Haşimi’nin veto kararını veto etme konusunda anlaşmalarını söyledi.

Iraklı yetkililer, Anayasa Mahkemesinin bu kararından sonra Irak Yüksek Seçim Kurulu’nun seçimleri belirlenen zamanda yapabileceğini ifade ediyorlar.

A.47. Erbil’de Kürt-Japon Dostluk Derneği kuruldu (Dengê Azad-Erbil)

IKYY Bölgesiyle Japonya arasında ekonomi, ticaret, eğitim, sağlık ve bilim alanlarındaki ilişkileri organize edecek “IKYY-Japonya Dostluk Derneği” kuruldu.

Ortadoğu’da en güçlü yatırımların yapıldığı bölge haline gelen IKYY bölgesi, Türkiye ve İran’dan sonra Japonya ile de ekonomik ve ticaret alanında stratejik ilişkiler geliştirecek.

Erbil’de dün IKYY Bölgesiyle Japonya arasında ekonomi, ticaret, eğitim, sağlık ve bilim alanlarındaki ilişkileri organize edecek “IKYY-Japonya Dostluk Derneği” kuruldu.

İKYY-Japonya Dostluk Derneği'nin açılış törenine; İKYY Bölge Başkanı Mesut Barzani ve Başbakan Berhem Ehmed Salih'in temsilcileri, çok sayıda yerli ve yabancı işadama katıldı.

Nevzad Reşit, başkanı olduğu İKYY-Japonya Dostluk Derneği'nin açılış töreninde yaptığı konuşmada, "Bu dernek, İKYY Bölgesiyle Japonya arasında ekonomi, ticaret, eğitim, sağlık ve bilim alanlarında ilişkileri organize edecek güçlü bir köprü rolünü oynayacak" dedi.

İKYY Bölgesi'nin istikrarlı ve güvenli bir bölge olduğuna dikkat çeken Reşit, "İKYY, bir çok ülkenin yatırım yaptığı ve diplomatik temsilcilik açtığı bölge haline geldiğini" ifade etti.

Reşit, yanık bir zamanda Japonya'dan büyük heyetin İKYY bölgesini ziyaret edeceğini de söyledi.

A.48. Irak Parlamentosu Oylamaya Gidiyor (PNA)

Kürdistan İttifakı Üyesi Muhsin Sedun, Irak seçim yasasına göre her 100.000 kişi bir parlamenter seçebiliyor ama yasanın Irak Ticaret Bakanlığının verdiği nüfus sayım hesaba göre seçimlerin yapılacağını göstermemiştir. Kentlerde artan parlamenter sandalye sayısının her kentte, kent nüfusuna göre artması gerektiğini belirtti.

Federal Irak Parlamentosu ve Kürdistan İttifakı Üyesi Muhsin Sedun PNA'ya yaptığı bir açıklamada, Kürdistan İttifakı kent parlamenter sandalye paylaşımı araştırmıştır ve bunun seçim yasası üzerine oylama yapılacağını belirtti.

Parlamenter Muhsin Sedun, Kürtlerin bu sefer de kentlerdeki parlamenter sandalye sayısındaki paylaşımın nasıl olacağı konusunda bilgi almak istediğini söyleyerek, Sünnilerin de yurt dışında olan Irak vatandaşlarının sandalye sayılarını artırmak istediğini belirtti.

Muhsin Sedun, bu konuda toplantılar sürdüğünü ve bu sefer konu üzerine uzlaşmanın olacağını ve yakın bir zaman için de seçim yasası üzerine parlamentonun oylamaya gideceğini belirtti.

A.49. Kürdistan İttifakı Ve Kürdistan Parlamentosundan Sert Tepki (PNA)

Kürdistan İttifakı ve Federal Kürdistan parlamentosu, Kürtlere; "üç vilayetinizi alın ve gidin" diyerek Irak'tan ayrılmalarını isteyen Irak Sahva Meclisleri Başkanı Ehmed Ebu Rişe'ye sert tepki gösterdi.

Irak'ta Şii-Sünni çekişmesinden Kürtlerin büyük çıkarı olduğunu ileri sürerek, "Kürtlere, 'üç vilayetinizi alın ve gidin, aramızda sorun kalmayın' diyoruz" diyerek Kürtlerin Irak'tan ayrılmasını isteyen Rişe, bunun üzerine, Irak Hükümeti'nin Kürt ortağı Kürdistan İttifakı Bloku, Irak Sahva (Uyanış) Meclisleri Başkanı Ehmed Ebu Rişe'nin; Kürtler, Şiiilerle Sünniler arasındaki çekişmeden yararlandığını ve Kürtlere, "3 vilayetinizi alın ve gidin" şeklindeki açıklamasına sert yanıt verdi.

Kürdistan İttifakı Bloku sözcüsü Firyad Revanduzi yaptığı açıklamada, "Ehmed Ebu Rişe'nin Kürtleri hedef alan bu açıklaması, Irak'ta barışa ve Kürt-Arap kardeşliğine zarar verir. Böylesi açıklamalar, mevcut sorunların derinleşmesine hizmet eder" dedi.

Kürtlerin Bağdat ile varsa sorunları diyalog ve anayasayla çözüleceğini savunan Revanduzi, “Irak yönetiminde hiç kimse keyfi aşiretsel yaklaşımlarla kendi başına karar verme yetkisi olmadığını” ifade etti, böylesi tutum ve davranışların anayasaya aykırı olduğunu belirtti.

Kürdistan Parlamentosu üyesi parlamenter Salar Mahmut ise, Ehmed Ebu Rişe’yi çökertilen Baas rejimini iktidar getirme girişimini vermekle suçladı.

“Kürdistan Bölgesi, demokratik ve anayasal bir bölgedir” diyen Mahmut, Irak’ın toprak bütünlüğü en çok Kürdistan siyasi liderliği savunduğunu ve Irak’tan ayrılma gibi bir neyetlerinin olmadığını vurguladı.

Ebu Rişe’nin Kürtlerle ilgili değerlendirmeleri sadece kendini bağladığını söyleyen Mahmut, “Irak’taki Şiiilerin büyük çoğunluğu geçmişte olduğu gibi şimdi de Kürt meselesine yaklaşımı olumlu olmuştur. Kürtler de bundan dolayı Şiiilerle dostluk ilişkileri geliştirmişti” dedi.

Bağdat’ta önceki gün basın açıklaması yapan Ebu Rişe, ülke dışındaki Baasçıların dönüşleri için yoğun çaba içinde olduklarını belirterek, “Baasçılar Iraklıdır ve bunların ülkede güven içinde yaşamasından ısrar ediyoruz” demişti.

Sahva Meclisleri Başkanı Ehmed Ebu Rişe devamla şunları belirtmişti: “Kürtler, bizden Kerkük’ü istiyor. Kendi bölgeleri, hükümetleri, Bağdat’tan aldıkları yüzde 17’lik bütçeleri var. Daha ne istiyorlar? Şiiilerle Sünniler arasında güçlü bir ittifak, ortak bir hükümet kurarak Kürtleri dışarı atabiliriz. O zaman Irak’ın ya 18, ya da 15 vilayeti kalır” diyerek Kürtleri dolaylı devlet kurmaya zorluyor”

A.50. Yasadaki Değişiklik İçin Anlaşma Sağlandı (PNA)

Anlaşmalı Fraksiyonlar birliği üyesi parlamenter Ali Edib “ Haşimi’nin veto’su konusunda bir anlaşmaya vardık ve tahmin ediyoruzki bugün gerekli düzenleme yapılsın.Çünkü yapılan genel toplantıdaki havaya göre tüm taraflar razı görünüyorlar”dedi.

Edib “ hiç kimse için taviz anlamına gelecek bir sandalye ayrılmış olması söz konusu değil. Ayrıca ülke içinde veya dışında tüm Irak vatandaşları bağlı oldukları il için oy kullanacaklar.”dedi.

Edib “torelans olarak verilen %5 lik sandalye konusu, azınlıklar için yada ülke dışında olan vatandaşlar için değil, belliki seçimde en yüksek oyu alan Listeye verilecek.Azınlıklar buldukları il için ayrılan sandalye sayısından faydalanacaklar ki ordaki azınlıklar içim ayrılmış olan sayıdan ”dedi.

Kürdistan İtifaki’nın önerisiyle ilgili olarak Edib “2005 yılı seçmen listeleri dayanak kabul edilecek ve tüm iller için %2.8 oranında artış yapılacak.Bu oran yeni sandalye sayısı ile uygunluk sağlıyor ki sandalye sayısı 323’tür”dedi.

A.51. Kamila İbrahim:”Kürtlerin İstekleri Yerine Gerilmezse Seçimlere Katılmayacağız” (PNA)

Irak Parlamento ve Kürdistan İttifakı Üyesi Kamila İbrahim Xebat Ajansına verdiği bir açıklamada, eğer Kürdistan Bölgesi’nin Hewler, Süleymaniye ve Duhok kentlerinin Parlamenter sandalye sayısı göz önünde bulundurulmayacaksa, biz Irak seçimlerine katılmayacağız dedi.

Kürdistan İttifakı Parlemerteri Kamile İbrahim, Irak Parlementosunda seçim yasası ile ilgili görüşmeler devam ediyor. Bütün siyasi partilerin bir uzlaşmaya gitmesini umuyoruz. Seçim yasasında ki sorunların bitmesini istiyoruz diye sözlerine ekledi.

Irak Parlementosu seçim yasası üzerine bugün tekrar toplanacak

A.52. Şehrıstani'n Güven Oylaması Başladı (PNA)

Petrol veGaz komisyonu başkanı Ali Hasan PNA'ya yaptığı açıklamada “Bugün Petrol Bakanı Hasan Şehrıstani'ye verilen güvenoyunun geri alınması için imza toplanmaya başlandı şuna kadarda 70 imza toplanmış durumda. Toplanan imza sayısının artması bekleniyor”dedi.

Hasan “Şehrıstani'n görevden alınması için yarın bir oturum yapılması zor ve bayram tatilde başlayacağı için, oturumlar erteleniyor. Bayramdan sonraya kalacak

A.53. Irak'ın geleceği Kürt-Arap ilişkilerine bağlı! (Dengê Azad-Bağdat)

BM'nin Irak temsilcisi Ad Melkert, Barzani ile Maliki tanışmaları arasında sorunların çözümü konusunda görüşmelerin devam ettiğini belirterek, “Irak'ın geleceği Kürtlerle Araplar arasındaki ilişkilere bağlı” dedi.

Kürdistan Bölge Başkanı Mesut Barzani ve Irak Başbakanı Nuri El-Maliki tanışmaları, BM'nin gözetiminde aralarındaki sorunların çözümü konusunda başlattıkları görüşmelerin devam ettiğini belirten Melkert, “Görüşmelerde, taraflar arasındaki sorunların kökten çözümü ve Kürdistan bölgesinin sınırlarını netleştirilmesi üzerinde duruluyor” dedi.

Melkert, BM'nin Irak'ta şuan öne çıkan rolünün, Bağdat ile Kürdistan Bölgesi arasında askıda olan sorunları diyalogla çözümü olduğunu vurguladı.

B. GÜVENLİK

B.1. Ebu Garipli 246 hükümlü serbest bırakıldı (Dengê Azad-Süleymaniye)

Irak'ta ABD ordusu'nun kontrolündeki Ebu Garip cezaevinden iki ay önce Kürdistan'nin Çemçemal cezaevine nakledilen 2 bin 700 hükümlü'den 246'sı serbest bırakıldı.

Dün serbest bırakılarak otobüslerle Bağdat'a gönderilen 246 hükümlünün, bir kısmı cezasını doldurmasına az bir zaman kalırken, bir kısmı da sağlık durumları bozulması dolayısıyla Irak hükümeti'nin çıkarttığı af yasası kapsamına alınarak serbest bırakıldığı öğrenildi.

Geçtiğimiz hafta Bağdat'ta basın açıklaması yapan Iraklı parlamenter Ömer Heycil, Kürdistan Bölge Hükümeti Başbakanı Berhem Ahmed Salih'ten Çemçemal kasabesindeki cezaevinde bulunan 2 bin 700 hükümlünün sağlık ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi için acil müdahale etmesi çağrısında bulunmuştu.

Heycil, Çemçemal cezaevindeki kötü sağlık koşulları nedeniyle 8 mahkumun hayatını kaybettiğine dikkat çekerek, "Biz, Ebu Garip'te olan 2 bin 700 mahkumun yaşadığı vahşetlere müdahale edemedik. Bu mahkumlar iki ay önce Irak Adalet ve İnsan Hakları Bakanlıkları gözetiminde Çemçemal kasabasındaki Beyaz Kale cezaevine nakledildi" demişti.

Çemçemal cezaevindeki mahkumların büyük bölümü çeşitli hastalıklara yakalandığını söyleyen Heycil şunları belirtmişti: "Mahkumların yüzde 90'ı Ebu Garip cezaevinde yaşadıkları vahşetler, yetersiz beslenmeden dolayı cilt ve değişik hastalıklara yakalanmış ve çoğunun psikolojisi bozulmuştur. Kürdistan Bölge Hükümeti Başbakanı Berhem Ahmed Salih'ten, Çemçemal cezaevine müdahale ederek mahkumların ölümden kurtarması çağrısında bulunuyoruz"

B.2. Osman Öcalan da teslim oluyor (BUGÜN)

5 yıl önce aralarında sözde Yürütme Konseyi Başkanı Murat Karayılan, Cemil Bayık, Mustafa Karasu, Fehman Hüseyin ve Duran Kalkan'ın başına çektiği "muhafazakar" kanat ile görüş ayrılığına düşerek 100-150 teröristle birlikte Kandil Dağı'nı terk eden Osman Öcalan teslim olmaya "yeşil ışık" yaktı. PKK-Kongra-Gel'in eski Genel Başkan Yardımcısı olan "Ferhat" kod adlı Osman Öcalan, sözde Başkanlık Konseyi eski üyesi Botan kod adlı Nizamettin Taş ile Şehnaz Altun'la yapılan görüşmeler son aşamaya geldi.

Öcalan'ın, "Benim ve arkadaşlarımla etkin pişmanlıktan yararlanmasını sağlayın. Şartlar oluşursa teslim olmaya hazırız" dediği ileri sürüldü. Bir dönem bölücü terör örgütü PKK'nın üyüştürücü" trafiğini de yöneten kardeş Öcalan'ın liderliğindeki 100 kişilik PKK'lının Kurban Bayramı sonrası KDP yöneticileri eşliğinde Habur Sınır Kapısı'ndan Türkiye'ye teslim olması bekleniyor.

Çok "gizli" yürütülen pazarlıklarda Öcalan'ın kendisi ile birlikte teslim olacak 100 terör örgütü üyesinin "tutuklanmamasını" talep ettiği öne sürüldü. Ancak, bunun mümkün olmayacağı söylenince Öcalan'ın "az hapis cezası alma" konusunda güvence istediği bildirildi. Osman Öcalan ile Nizamettin Taş'ın yapacakları itirafların" özellikle PKK'nın üyüştürücü başta olmak üzere Kuzey Irak ve Avrupa'daki tüm gelirlerine darbe vurulmasında etkili olacağı değerlendiriliyor. Üst düzey bir istihbaratçı, "Onların açılım kapsamında teslim olması özellikle Kandil Dağı'ndaki PKK unsurları arasındaki çözümü arttıracaktır" yorumunu yaptı.

Şov Olmayacak

Mahmur Kampı ile Kuzey Irak'tan Türkiye'ye gelip teslim olan 34 PKK'lının Habur'da karşılanma görüntüleri her kesim tarafından büyük tepki çekmişti. Osman Öcalan, Nizamettin Taş ve Şehnaz Altun'un başını çekeceği PKK'lı grubun Habur'a gelmesinde "şov" görüntüleri yaşanmasına izin verilmeyecek. İlk gelen grubun aksine "ikinci" ekibin adli işlemleri Silopi yerine Diyarbakır Adliyesi'nde yapılacak.

B.3. Irak ve Yolsuzluk (Dunya)

2003 yılında yaşanan ağır işgalden sonra Irak kendine gelmeye çalışıyor. Saddam rejiminin sultanı altında geçen yıllar devlet yönetiminin tek elden yönetilmesi nedeniyle tecrübe eksikliği yaşanmasına neden olmuş. Bugün ise kurdurulan hükümet yolsuzluk dosyaları ile cebelleşmek zorunda...

Öyle ki İçişleri Bakanı Cevad Bolani: “Yolsuzluk ülkenin yapısını gerçek anlamda tehdit eden bir olgu” saptamasını yapmış durumda. Bu hem de bir bakan tarafından yapılan çok önemli bir tesbit. Irak, içine girdiği bu bataktan kurtulmaya çalışıyor.

Maaşlar eksik veriliyor. Rant elde edebilmek için sözleşmeler üzerinde kasıtlı değişiklikler yapılıyor. Uydurma isimler sanki görevliymiş gibi maaş listelerine yazılıyor ve ardından bu olmayan isimlere tahsis edilen maaşları amirler cebe indiriyor.

Hatta “fedai” olarak adlandırılan bazı çalışanlar sadece maaş günü gelip maaşlarını alıp gidiyorlarmış. Tabi maaşlarının bir kısmını amirleri ile paylaşmak zorunda kalarak.

B.4. Irak'ta Sünni köyüne baskın: 12 ölü (dunya)

Irak'ta, asker üniforması giymiş silahlı kişiler, başkent Bağdat yakınlarında çoğunlukla Sünnilerin yaşadığı bir köyü basıp 12 kişiyi öldürdü.

Günün ilk saatlerinde Zauba Köyü'nde düzenlenen saldırıda ölenler arasında, ülkede Sünnileri temsil eden en büyük siyasi hareket olan Irak İslam Partisi'nden üst düzey bir yetkili de bulunuyor.

Bağdat'ın yaklaşık 20 kilometre batısındaki Zauba ve çevresi, Irak'ta şiddet olaylarının doruğa çıktığı dönemde, Sünni İslamcı direnişçilerin en güçlü olduğu bölgelerdendi.

Ülkede şiddet olaylarının azalmasında, bazı Sünni direnişçilerin "Uyanış Konseyleri" diye anılan harekete katılıp El Kaide militanlarına karşı cephe almaları önemli rol oynamıştı.

Zauba Köyü'ndeki saldırıda ölenler arasında ise "Uyanış Konseyleri" ile bağlantılı kişilerin de olduğu bildiriliyor.

Aşiret liderinin oğullarını ve kuzenlerini öldürdüler

Fransız Haber Ajansı'na konuşan köylüler ve güvenlik yetkilileri ise Zauba Köyü'nde El Kaide karşıtı bir aşiret liderinin ailesinden yedi kişinin öldürüldüğünü söyledi.

Köylüler ve güvenlik yetkilileri, bu kişilerin üçünün, 2006'dan beri "Uyanış Konseyleri" liderlerinden Attala Uda el-Şükir'in oğulları, dördünün ise el-Şükir'in kuzenleri olduğunu belirtti.

Irak ordusundan yapılan açıklamada ise ilk verilerin, saldırının aşiretler arası bir sorun yüzünden düzenlendiğine işaret ettiği belirtildi.

Ülkenin 2003'te ABD öncülüğünde işgali sonrası artan şiddet olayları bir buçuk yıldır önemli oranda azalmıştı.

Ancak bu duruma karşın Irak sık sık bombalı saldırılara ve çeşitli eylemlere sahne oluyor.

B.5. Tabi'in Ordusundan Üç Ayrı Operasyon (Heyet Net)

Prof. Dr.Haris ed-Dari'yi uluslararası arenada direniş temsilcisi olarak seçen 13 önemli Irak Direniş grubu üyesi olan Tabiin Ordusu yaptığı basın açıklamasında Amerikan işgal güçlerini hedef alan üç ayrı operasyonun sorumluluğunu üstlendi. Grubun açıklamasına göre ilk operasyon Tabiin Ordusuna bağlı mücahitler tarafından Bağdat'ın güneyinde bulunan Amerikan işgal üssünün C5K füzelerle vurulmasıyla gerçekleşti.

İkinci açıklamada ise Tabi'in Ordusu mücahitlerinin Bağdat'ın güneyindeki Amerikan işgal üssünü yine C5K füzeleri ile bombaladığı söylendi.

Üçüncü açıklamada ise Tabi'in Ordusuna bağlı savaşçılarının El-Bekr hava üssünde konuşlanan Amerikan işgal güçleri karargahını SPG9 roketleri ile bombaladığı söylendi.

Operasyonların videoları için:

<http://www.4shared.com/file/150277232/2fe61914/2100.html>

http://www.4shared.com/file/151406840/f98c38f5/Sequence_01_1.html

http://www.4shared.com/file/147932179/7f8a23e0/55_online.html

B.6. "Peşmerge bölge savunma gücüne dönüştürülmeli" (Dengê Azad-Süleymaniye)

Irak Devlet Başkanı Celal Talabani'nin Peşmerge Kuvvetleri Genel Komutanlığındaki temsilcisi de olan Sengavi, Kürdistan Bölgesi üzerinde iç ve dış tehditlerin hala otadan kalkmadığına dikkat çekerek, Kürdistan Bölge Gücü oluşturulması gerektiğini vurguladı.

Sengavi, Kürdistan Bölge Başkanlığından siyasi partilerin denetimde olan peşmergeyi iç ve dış tehditlere karşı bölge savunma gücünde dönüştürülmesini istedi.

Süleymaniye vilayetine bağlı Çarkurne kababasında düzenlenen Askeri Kolej öğrencilerin diploma töreninde konuşan Sengavi, "Şu an Irak eski ordusunda görev yapan 3 bin 500 civarında subay Suriye'de eğitim görüyorlar" dedi ve bunların Irak'a dönmesi durumunda ülke üzerinde büyük tehdit oluşturacağını belirtti.

Kürdistan bölgesi üzerinde de tehditlerin ortadan kalkmadığını söyleyen Sengavi, "Kürdistan bölgesini tamamen koruya bilememiz için peşmerge güçlerine önem vermemiz ve yeteneklerden yararlanmamız gerekiyor" diye belirtti.

Sengavi, bölgede askeri bir güç oluşturmayı isterlerken başka bir tarafa saldırma gibi hedeflerinin olmadığını, ancak olası bir saldırı karşısında kendilerini savunacaklarını ifade etti.

B.7.10 [Sahve Üyesi Öldürüldü \(Heyet.net\)](#)

Sözde Sahve üyesi 10 kişi askeri üniforma giymiş silahlı kişilerin yaptığı saldırı sonucunda Bağdat'ın güneyinde Yusufiye bölgesinde öldürüldü. Hükümet kaynakları olayı doğrulayarak askeri üniformalı silahlı kişilerin Sahve üyelerini pusuya düşürerek 10 kişiyi öldürdüklerini ve bilinmeyen bir yere kaçtıklarını belirtti. Haber kaynağı olayın Yusufiye'nin Albu Amr köyü civarlarında da tekrarlandığını belirtti.

Bilindiği üzere Sahve Grubu Amerikan işgal güçlerince El Kaide'ye karşı savaşmak üzere kurulmuştu. Buldukları bölgede direniş güçlerine ve direnişe destek veren halka yönelik davranışlarıyla kayda geçen Sahve grubu vazifesini yerine getirdikten sonra işgal güçlerinden maaş alamaması üzerine mevcut hizipçi hükümet tarafından dışlanmaya başlandı.

B.8. Kerkük'te [Düşman Üssüne Roket \(Heyet.net\)](#)

Bir güvenlik kaynağı Kerkük'te Amerikan işgal ordusu hava üssüne füze saldırısı olduğunu söyledi. Saldırının aranması esnasında bölgede başka bir füzenin daha bulunduğu belirtildi. Saldırı sonrası olası kayıp ve zayıflara ilişkin herhangi bir detay verilmedi.

Bu tarz saldırılarda kamuoyunu bilgilendirmekten kaçınan Amerikan işgal ordusu her zaman olduğu gibi saldırıya ilişkin herhangi bir resmi açıklama yapmadı.

B.9. ABD [Askeri Irak'ta Kalma Eğiliminde \(AA\)](#)

Irak'taki ABD askeri komutanlığının, 2011 yılı sonu itibariyle bu ülkeden çekilecek olan ABD ordusunun, askeri operasyonların durdurulması için belirlenen 31 Ağustos 2010 tarihinin ileriye alınmasını isteyebileceği bildirildi. Irak'ta yapılacak olan seçimlerin ertelenmesi olasılığının gündeme gelmesi üzerine, ABD ordusunun da bu tarihin ileriye çekilip çekilmeyeceği konusunda bir karar alacağı kaydedildi.

Başkan Barack Obama, askeri operasyonların 31 Ağustos 2010'da duracağını, 2011 yılı sonu itibariyle de bu ülkeden tümüyle çekilmiş olacaklarını taahhüt etmişti. Bu ülkedeki ABD askeri sayısının, 31 Ağustos 2010 tarihi itibariyle de, şu andaki 115 bin civarından, 50 bine indirilmesi planlanıyordu. ABD ve Irak arasında imzalanan ve ABD askerlerinin 2011 yılı sonu itibariyle çekilmiş olmasını öngören anlaşma, bu ülkedeki askeri operasyonların durdurulmasına ilişkin ise bir tarih içermiyor. Bu tarih, Obama tarafından, ABD'deki başkanlık seçimi kampanyasını sürdürdüğü sırada konmuştu.

Irak'taki ABD güçlerinin komutanı Orgeneral Ray Odierno, 31 Ağustos 2010 tarihinin ileriye alınıp alınmayacağına karar vermek için nisan-mayıs aylarına dek zamanlarının olduğunu söyledi. Odierno, o tarihte ihtiyaç görürse, bu konudaki önerisini yapacağını, Irak'ta büyük bir sorunla karşılaşıldığında, bunun düzeltilmesini sağlayabilecek bir esnekliğin şart olduğunu bildirdi.

Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık El Haşimi'nin seçim yasasının ilk maddesini veto etmesi, ocak ayında yapılması planlanan seçimlerin ertelenmesi olasılığını gündeme getirdi.

Amerikalı yetkililer, seçimin ertelenmesinin, 31 Ağustos tarihini de etkileyeceğini belirtiyorlar.

Orgeneral Odierno, "Bu konuda ilkbahara dek karar verme gibi bir zorunlulukla karşılaşmayacağımızdan eminim" dedi. Odierno, ilkbaharda da, ülkenin girdiği istikrarlı yolun tehlikede olup olmadığına bakılacağını ifade ederek, "Irak'ın ilerlediği yoldan hızla çıkmasına yol açabilecek herhangi bir istikrarsızlığın ortaya çıktığına inanırsak, bu durum, askeri operasyonların durdurulması tarihinin ileriye çekilmesi konusundaki kararımıza dayanak oluşturur" diye konuştu. Odierno, böyle bir istikrarsızlığın ortaya çıktığına dair bir işareti bugün için görmediğini de sözlerine ekledi.

B.10. ABD Askeri Irak'ta Kalma Eğiliminde (AA)

Irak'taki ABD askeri komutanlığının, 2011 yılı sonu itibariyle bu ülkeden çekilecek olan ABD ordusunun, askeri operasyonların durdurulması için belirlenen 31 Ağustos 2010 tarihinin ileriye alınmasını isteyebileceği bildirildi. Irak'ta yapılacak olan seçimlerin ertelenmesi olasılığının gündeme gelmesi üzerine, ABD ordusunun da bu tarihin ileriye çekilip çekilmeyeceği konusunda bir karar alacağı kaydedildi.

Başkan Barack Obama, askeri operasyonların 31 Ağustos 2010'da duracağını, 2011 yılı sonu itibariyle de bu ülkeden tümüyle çekilmiş olacaklarını taahhüt etmişti. Bu ülkedeki ABD askeri sayısının, 31 Ağustos 2010 tarihi itibariyle de, şu andaki 115 bin civarından, 50 bine indirilmesi planlanıyordu. ABD ve Irak arasında imzalanan ve ABD askerlerinin 2011 yılı sonu itibariyle çekilmiş olmasını öngören anlaşma, bu ülkedeki askeri operasyonların durdurulmasına ilişkin ise bir tarih içermiyor. Bu tarih, Obama tarafından, ABD'deki başkanlık seçimi kampanyasını sürdürdüğü sırada konmuştu.

Irak'taki ABD güçlerinin komutanı Orgeneral Ray Odierno, 31 Ağustos 2010 tarihinin ileriye alınıp alınmayacağına karar vermek için nisan-mayıs aylarına dek zamanlarının olduğunu söyledi. Odierno, o tarihte ihtiyaç görürse, bu konudaki önerisini yapacağını, Irak'ta büyük bir sorunla karşılaşıldığında, bunun düzeltilmesini sağlayabilecek bir esnekliğin şart olduğunu bildirdi.

Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık El Haşimi'nin seçim yasasının ilk maddesini veto etmesi, ocak ayında yapılması planlanan seçimlerin ertelenmesi olasılığını gündeme getirdi. Amerikalı yetkililer, seçimin ertelenmesinin, 31 Ağustos tarihini de etkileyeceğini belirtiyorlar.

Orgeneral Odierno, "Bu konuda ilkbahara dek karar verme gibi bir zorunlulukla karşılaşmayacağımızdan eminim" dedi. Odierno, ilkbaharda da, ülkenin girdiği istikrarlı yolun tehlikede olup olmadığına bakılacağını ifade ederek, "Irak'ın ilerlediği yoldan hızla çıkmasına yol açabilecek herhangi bir istikrarsızlığın ortaya çıktığına inanırsak, bu durum, askeri operasyonların durdurulması tarihinin ileriye çekilmesi konusundaki kararımıza dayanak oluşturur" diye konuştu. Odierno, böyle bir istikrarsızlığın ortaya çıktığına dair bir işareti bugün için görmediğini de sözlerine ekledi.

B.11. Zaho Askeri Akademisi Kapatılıyor (PNA)

Irak savunm abaknlığı fazla olduğu gereçesiyle Zaho ve Qelaçiwala askeri akademikerini kapatma kararı aldı ki Başbakan Nuri Maliki bu kakarı onaylamış durumda

Konuyla ilgili olarak General Cebbar Yawer PNA'ya yaptığı açıklamada “ Irak hükümeti Zaho ve Qelaçiwala askeri akademilerini kapatma kararı aldı ki Başbakan'da bunu onaylamıştır.Kapatma gerekçesi olarak Savunma Bakanlığı mevcut subay sayısının çok olduğunu göstermektedir.Sadece Rostemyeye Akademisinin açık kalacağı belirtiliyor. Hükümet bu kararı 15,01,2009 tarihinde uygulayacak”dedi.

Yawer “adı geçen Akademiler Kürdista hükümeti aitti ancak 2005 yılında Hewler bu akademileri Irak Savunma bakanlığına verdi yani bunlar Iraka bağlı iki akademidir”dedi.

B.12. Kürdistanda İki Tane Askeri Akademi Açılacak (PNA)

Askeri birliği genel sözcüsü liva Cabbar Yaver PNA'ya yapmış olduğu açıklamada “ Kürdistan Hükümeti hazırladıkları plan doğrultusunda iki tane askeri akademi açacaklarını söyledi. Bu okulların biri askeri diğeri ise üst düzey komutan yetiştirmek şeklinde olacağını dile getirdi.

Liva Cabbar Yaver açacakları okullarda ki amaçlarının amaca uygun bir şekilde hizmet vermek olduğunu söyledi.Bu okulların yapılması konusunda deyinen Liva Yaver,projeyi en kısa zamanda hayata geçireceklerini dile getirdi.

Cabbar Yaver bu okulların hükümete faydalarını ve hükümetin bu okullar sayesinde Kürdistan Bölgesinin güvenliğinin dahada güçleneceğini”belirtti..

B.13. Kürt cezaevinde 102 Ebu Garipli hükümlü daha serbest bırakıldı (Dengê Azad-Süleymaniye)

Irak'ta ABD ordusu'nun kontrolündeki Ebu Garip cezaevinden Kürdistan'nin Çemçemal cezaevine Eylül ayında nakledilen 2700 hükümlü'den 102'si daha dün serbest bırakıldığı bildirildi.

Irak Adelet Bakanlığına bağlı Kürt bölgesindeki Çemçemal cezaevinden son 15 gün içinde 348 hükümlü daha serbest bırakılmıştı.

Çemçemal cezaevi müdürlüğünden edinilen bilgilere göre, 102 hükümlü af yasası kapsamında değil, radikal dinci örgütlere yardım ve yataklık suçundan aldıkları cezayı tamamlarak serbest bırakıldı.

Aynı kaynaklar, bayram önce 100 hükümlünün daha serbest bırakılacağını bildirdi.

Bir süre önce Bağdat'ta basın açıklaması yapan Iraklı parlamenter Ömer Heycil, Kürdistan Bölge Hükümeti Başbakanı Berhem Ahmed Salih'ten Çemçemal kasabesindeki cezaevindeki tutukluların sağlık ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi için acil müdahale etmesi çağrısında bulunmuştu.

Heycil, Çemçemal cezaevindeki kötü sağlık koşulları nedeniyle 8 mahkumun hayatını kaybettiğine dikkat çekerek, "Biz, Ebu Garip'te olan 2 bin 700 mahkumun yaşadığı vahşetlere

müdahale edemedik. Bu mahkumlar iki ay önce Irak Adalet ve İnsan Hakları Bakanlıkları gözetiminde Çemçemal kasabasındaki Beyaz Kale cezaevine nakledildi. Mahkumların yüzde 90'ı Ebu Garip cezaevinde yaşadıkları vahşetler, yetersiz beslenmeden dolayı cilt ve değişik hastalıklara yakalanmış ve çoğunun psikolojisi bozulmuştur. Kürdistan Bölge Hükümeti Başbakanı Berhem Ahmed Salih'ten, Çemçemal cezaevine müdahale ederek mahkumların ölümden kurtarması çağrısında bulunuyoruz" demişti.

C. EKONOMİ

C.1. Türk İhracatçıları Kuzey Irak'ta İran'a Fark Attı (ANKA)

İran Ekonomik Araştırmalar Merkezi, Türkiye'nin son birkaç aydır Kuzey Irak'taki Kürt bölgesine yönelik gıda ve inşaat alanında yaptığı ihracatı ikiye katladığını, İran'ın ihracatında ise büyük düşüş yaşandığını bildirdi. Bu arada, Kürt bölgesi dahil olmak üzere, Irak'ta 400 Türk şirketinin faaliyet gösterdiği de belirtildi.

Kuzey Irak'ta yayın yapan Denge Azad'a göre, İran Ekonomik Araştırmalar Merkezi, Türkiye'nin son birkaç aydır Kürt bölgesine gıda ve inşaat alanında yaptığı ihracatı ikiye katlanırken İran'ın ihracatında ise büyük düşüş yaşandığını duyurdu.

Kürt Halkı Avrupa Standartlarındaki Türk Ürünlerini Tercih Ediyor

Kürt Bölgesi'nde iki büyük rakip ülke olan Türkiye ile İran'ın yıllık ticaret hacmi 8 milyar [Dolar](#) civarında hesaplandığı da kaydedildiği haberde İran'ın, bölgeye ucuz gıda ve inşaat malzemesi ihracat ederken kaliteye önem vermediği, halbuki Türkiye'nin Avrupa standartlarına göre ihracat ettiği ürünlerin halkın tercih ettiği marka haline geldiği vurgulandı.

Haberde Kürt iktisatçılarının, Türkiye'nin 2008 yılı ticaret hacmi 4 milyar doları açtığını söylerken, Türkiye'nin 2003 yılından bu yana ihracatı kar hacminin ise 5 milyar [Dolar](#) civarında olduğunu ifade ettiklerine de dikkat çekildi.

Bu arada, söz konusu merkez, İran'ın Kürt bölgesi ile ticaret hacmini artırmaya yönelik çalışmalar yaptığını, bu çerçevede yeni gümrük kapılarının açılması planlandığını da kaydetti.

C.2. Irak ve Ürdün arasında petrol boru hattı döşenecek (Zaman)

Irak'ın petrolünü Ürdün'ün Akabe limanına taşıyacak bir petrol boru hattının inşa edileceği bildirildi.

Irak Petrol Bakanlığı sözcüsü Asım Cihad, yaptığı açıklamada, Irak'ın petrol ihracatını arttırmak için Petrol Bakanlığı olarak bir sürü çalışmalarda bulduklarını, yapılan bu çalışmalar çerçevesinde Irak ile Ürdün'ün Akabe limanı arasında petrol boru hattı inşası için Bağdat ve Amman hükümetlerinin prensipte anlaştıklarını söyledi.

Petrol ihracatını arttırmak için başka yollar üzerinde çalıştığını belirten Cihad, Irak ve Ürdün arasında döşenecek boru hattının Irak'ın petrol ihracatını artırmasında önemli rol üstleneceğini

ve bu petrol boru hattının iktisadi ilişkileri geliştirmeyi öngören stratejik planın bir parçası olacağını kaydetti.

Irak, günde yaklaşık 4 milyon varil petrol ihraç ediyor. Irak, petrolünü Kerkük-Yumurtalık petrol boru hattı ve Basra limanı üzerinden ihraç ediyor.

C.3.Bağdat, Kürtlerin petrol ihracatına 500 milyon dolar zarar verdi (Dengê Azad-Bağdat)

Merkezi Bağdat hükümeti, Kürdistan bölgesinde petrol alanında iş yapan yabancı şirketlere ödeme yapmadığı gerekçesiyle Kürdistan Bölge Hükümeti, 2 ay önce Türkiye üzerinde yaptığı petrol ihracatını durdurdu ve şimdiye kadar zararın yarım milyar dolar olduğu bildirildi.

Irak Parlamentosu Petrol ve Doğalgaz Komisyonu üyesi Bayezid Hesên, “Kürdistan Bölge Hükümeti, haklı olarak iki ay önce durdurduğu petrol ihracatındaki zarar 500 milyon dolar” dedi.

Hesên, Irak Petrol Bakanlığı'nın bölgede iş yapan yabancı petrol şirketlerine ödeme yapmadığı için Kürtler petrol ihracatını durdurduğunu belirterek, “Petrol ihracatının durdurulması hem Irak'ın hemde Kürdistan'ın ekonomisine büyük zarar verdiğini” söyledi.

C.4.Kuzey Irak'la ticaret zirvede (stargazete.com)

Kuzey Irak'taki Kürt Bölesi Sanayi ve Ticaret Odası Birliği Başkanı Dara Celil, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun başkanlığındaki Türk heyetinin ziyaretinin ardından “Türk-Kürt ticari ilişkilerinin zirveye ulaştığını” söyledi.

Dara Celil, 70 kadar işadammının da dahil olduğu Türk heyetinin 31 Ekim'de Kuzey Irak'a yaptığı ziyaret sonrası taraflar arasındaki ticaret ilişkilerinin hareketlenerek zirveye ulaştığını söyledi. Dengê Azad'a göre, Celil, “Türk işadamları, kendileri IKYY Bölgesinde, Kürt işadamlarının da Türkiye'de şirket ofisleri açmak için harekete geçti” dedi.

Kürt ve Türk işadamlarının karşılıklı şirket kurmaları halinde, ticaret alanında güçlü bir koordinasyonun oluşacağına inandıklarını vurgulayan Celil, “Türkiye, IKYY bölgesi için Avrupa kapısı, IKYY da Irak'ın yeniden imarı kapısı olacağını” kaydetti.

C.5.Irak'ta Kürdistan'da İş Yapmış Firmalara İş Yok (PNA)

Irak Hükümeti bir Çin şirketine Kürdistan'da iş yaptığı gerekçesiyle Bağdat kontrolündeki yerlerde iş vermiyor.

Irak'lı yetkili Sabah Abdulhadım PNA'yaptığı açıklamada “ Çin şirketi olan Sinopk açılan ihaleye katılmak istemiş ancak daha önce Kürdistan hükümeti ile çalıştığı gerekçesiyle yaptığı talep ret edildi”dedi. Yetkili “yaklaşık 40 uluslara arası petrol şirketi bu ihaleye katılımı durumda”dedi.

D. KÜLTÜR VE YAŞAM

D.1. Irak'ta işkence bitmek bilmiyor (ANF)

İngiliz askerleri, Irak'ın güneyindeki kamplarda sivilleri üst üste yığarak elektrik şoku verme, köpekle saldırma ve pornografiye maruz bırakma gibi işkence yöntemleri uygulama suçlamasıyla karşı karşıya.

İngiltere Savunma Bakanlığı, Irak'ta görev yapan İngiliz askerlerinin Iraklı sivillere yönelik, 16 yaşındaki bir çocuğa tecavüzü de içeren 33 farklı işkence ve cinsel taciz iddialarını araştırıyor. İngiliz basınında yer alan habere göre, İngiliz askerlerinin Irak'ın güneyindeki kamplarda sivillere, ABD askerlerinin Bağdat'taki Ebu Garib Hapishanesi'ndekilerle karşılaştırılabilir ciddiyette uygulamalarda buldukları iddia ediliyor. İddiaların birinde, İngiliz askerlerinin Iraklı tutukluları üst üste yığarak elektrik şoklarına maruz bıraktıkları öne sürülüyor. Kuran yırtma gibi çeşitli yollarla aşağılama, köpekle saldırma, pornografiye maruz bırakma gibi yöntemler de iddialar arasında.

2006 Nisanı'nda tutuklanan 3 çocuk babası Hüseyin Haşim Hinyab Şaibah Kampı'nda işkence gördüğünü ve daha sonra kadın bir askeri personel tarafından cinsel tacize uğradığını iddia ediyor.

Kadın ve erkek askerlerin mahkûmları aşağılamak için onların gözleri önünde cinsel ilişkiye girdiklerini de öne süren Hinyab, “‘K’ olarak çağırılan bir hemşire önümüzde soyunarak erkek askerlerle cinsel ilişkiye girerdi” dedi. İddialara göre, zorla yutturulan aşırı dozda ilaçlar yüzünden kaldırıldığı hapisane kliniğinde de Hinyab'a taciz devam etmiş.

Hinyab olanları şu sözlerle anlatıyor: “‘K’ klinikte striptiz yaparak soyundu ve benimle cinsel ilişkiye girmeye çalıştı. O kadar şaşırılmış ve iğrenmiştim ki ona yapmaması için yalvardım. Bana bayıltıcı olduğunu düşündüğüm bir ilaç vermeye bile çalıştı. Bağırmaya başladım. Çabucak giyindi ve odaya gelmekte olan görevli doktora olanları anlatmamam için yalvarmaya başladı.”

Aynı anda 15 ilacı yutması için zorlanan Hinyab'ın kalbinin durduğu ve elektroşoklarla yeniden hayata döndürüldüğü de öğrenildi. Hinyab, kendisine, hemşirenin başka bir hastaneye nakledileceğini söylediklerini de anlattı.

D.2. Arnold Schwarzenegger, Bağdat'taki ABD askerini ziyaret etti (Zaman)

Eski oyuncu Arnold Schwarzenegger, Irak'ın başkenti Bağdat'ta 400 kadar ABD askerıyla biraraya geldi.

Şimdilerin Kaliforniya Valisi olan Arnold Schwarzenegger, kendisini üne kavuşturan "Terminator" filmindeki bir sahnede söylediği "I'll be back" repliğine atıfta bulunarak, "Geri döneceğimi söylemişim" dedi.

Irak'ı 2003'te ziyaret ettiğini ve görevinden ayrılmadan bir kez daha ziyaret edeceğini söylediğini hatırlatan 62 yaşındaki Schwarzenegger, Bağdat'taki havaalanı yakınlarında bulunan ve Irak'taki en büyük ABD üssü olan Victory Kampı'ndaki askerlere "Terminator her zaman verdiği sözü tutar" diye konuştu.

İsrail'de çevre ve güvenlik konulu bir konferansa katıldığını belirten Schwarzenegger, "Kendime, 'Madem ki Irak'a bu denli yakınsın o zaman bu büyük ülkede hizmet veren kadın ve erkek askerleri ziyaret etmen gerek' dedim" dedi ve Amerikan ordusunun Irak'taki rolünü selamladığını söyledi.

Irak'taki ABD askerlerinin olağanüstü bir iş yaptığını da ifade eden vali, "Birçok mektup alıyorum. İnsanlar Irak'tan dönüşlerinde burada olmanın ne denli zor, tehlikeli ve yorucu olduğunu anlatıyorlar" diye konuştu.

Schwarzenegger, son olarak da, "Yarın sabah idmana gideceğim. Aranızdan çoğunu görmeyi umarım. Bu kasları şişirmeniz gerektiğini hatırlayın" dedi ve alkışlar arasında kamptan ayrıldı.

D.3.FIFA'dan Irak'a ihraç tehdidi (BBC)

FIFA, Irak Olimpiyat Komitesi'nin görevden aldığı Irak Futbol Federasyonu üyelerinin yeniden görevlerine dönmelerini istiyor.

Irak'a bunun için dünden itibaren 72 saat süre veren FIFA, aksi takdirde konunun FIFA Acil İşler Komitesi'ne havale edileceğini açıkladı.

Bu durumda, Irak'ın FIFA'dan ihraç edilmesi, hemen hemen kesin.

FIFA, Irak'ta siyasetçilerin spor yönetimine müdahale edebilecekleri yönündeki kaygılarını arttığını vurguluyor.

Irak Olimpiyat Komitesi üyelerinden Samir Musavi ise Futbol Federasyonu'yla ilgili kararlarının değişmeyeceğini bildirdi.

Komite üyeleri özellikle, ülkede güvenlik sorunları yüzünden resmi uluslararası müsabakalar yapılmasına izin vermediği için FIFA'ya öfkeli.

Irak'a 30 Nisan'a dek süre verilmişti

FIFA Eylül ayında Irak Futbol Federasyonu'na, yeni bir yönetim kurulu seçmesi 30 Nisan 2010'a dek süre vermişti.

Ancak FIFA'dan üç hafta önce yapılan açıklamada, Irak hükümetinden bazı çevrelerin, futbol yönetimine müdahale edebilecekleri yönündeki kaygılar dile getirilmişti.

FIFA, yeni futbol federasyonu için daha erken bir tarihte seçim yapılmasına yönelik çabalar halinde, Irak'ın üyeliğinin askıya alınabileceğini vurgulamıştı.

Irak, hükümetin Ulusal Olimpiyat Komitesi üyelerini görevden alması üzerine Mayıs ayında kısa bir süreliğine uluslararası futbol müsabakalardan men edilmişti.

Ancak Irak hükümeti FIFA'ya bir mektup göndererek, Futbol Federasyonu'nun gelişmelerden etkilenmediğini bildirmişti.

Bunun üzerine Irak'ın futbolda yeniden uluslararası müsabakalara katılmasına izin verilmişti.

Futbol, Irak'ta da çok popüler bir spor.

Irak, son olarak 2007'de Asya Kupası'nı kazanmıştı.

D.4. ABD 17 bin Iraklı mülteciye kapılarını açacak (CNNTURK)

Ülkesindeki çatışmalardan kaçan yüzbinlerce Iraklı mültecinin sığındığı [Suriye](#)'yi ziyaret eden Eric Schwartz, mültecilerin yeniden yerleştirilmesi konusundaki çabaları sürdüreceklerini, karşılıklarına çıkan en büyük sorunun bu Iraklılar'ın ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak olduğunu bildirdi.

Schwartz, 2010 mali yılında en az 17 bin Iraklı'nın [ABD](#)'ye yerleştirileceğini tahmin ettiğini, bu yıl 6 bini [Suriye](#)'de yaşayanlar olmak üzere yerleştirilenlerin 19 bini bulunduğunu kaydetti.

[ABD](#)'nin 2009 mali yılında Iraklı mülteciler için 386 milyon [dolar](#) yardım ayırdığını hatırlata Schwartz, ayrıca [Irak](#) hükümetinin, Iraklı mültecilerin ülkelerine dönmelerine yardımcı olmak üzere daha fazla şey yapması gerektiğini dile getirdi.

Schwartz, Şam ziyareti kapsamında [Suriye](#) Dışişleri Bakan Yardımcısı Faysal El Mikdad ile de biraraya gelerek, Iraklı mültecilere yardım konusunu görüştü.

[ABD](#)'nin 2003'teki [Irak](#) müdahalesinden bu yana 4 milyonu aşkın Iraklı, evini terketmek zorunda kaldı. Önemli bir kısmı geri dönse de, halen çoğu Ürdün ve [Suriye](#)'de olmak üzere 1.5 milyon Iraklı yurtdışında bulunuyor.

D.5. Irak'tan işitme cihazı talebi yaşıyor (Zaman)

Resmî rakamlara göre 100 bin, sivil toplum kuruluşlarına göre de 1 milyon insanın öldüğü Irak'ta Amerikan işgali halkın kulak sağlığını da bozdu. Yıllardır süren bombardıman, yüz binlerce insanda işitme kaybı ve sağırlığa yol açtı. Ülkede en çok ihtiyaç duyulan ürünlerden biri de işitme cihazları.

Amerikan işgaliyle birlikte gayri resmî rakamlara göre 1 milyon kişinin hayatını kaybettiği Irak'ta yüz binlerce insan da sağır oldu. Ülkede en çok karşılaşılan sağlık problemlerinden biri de yıllardır süren savaş ve bombardıman sebebiyle oluşan işitme kayıpları. Bu sebeple ülkede

işitme cihazlarına talep hızla artıyor. Yerli işitme cihazları üreticisi Ear Teknik (Siser), Irak'ta 17 işitme merkezi kurma kararı aldı. Bu çerçevede ilk iki merkez ise Erbil ve Kerkük'te hizmete girdi. Şirket, sağır olan savaş mağduru yüzlerce Iraklı çocuğa da işitme cihazı bağışladı.

Dün bir basın toplantısı düzenleyen firmanın Genel Müdürü Mahfuz Ağaç, "Irak'ta yıllarca süren savaşta özellikle bomba ve ağır gürültüden dolayı işitme kaybına uğrayanların sayısı çok fazla. Bu sebeple işitme cihazları açısından Irak, çok büyük bir pazar haline geldi." dedi. Ağaç'ın verdiği bilgiye göre Irak halkının yanında işgal sebebiyle kulak tıkacı kullandığı halde 60 bin ABD askeri kalıcı işitme kaybına uğradı, 70 bin asker de kronik kulak çınlaması problemi yaşıyor.

Ear Teknik'i bünyesinde bulunduran Siser Grup Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Emin Ağaç ise 2005 yılında kurulmalarına rağmen kısa sürede alanında dünyanın en büyük 9 üreticisinden biri olduklarını söyledi. Halen Almanya'dan Çin'e kadar bölgedeki tek işitme cihazı üreticisi konumunda bulduklarını aktaran Ağaç, "Doğal olana yakın, güvenilir, zarar vermeyen, ihtiyacı tam karşılayan teknolojiyi kullanıyoruz." diye konuştu. Mehmet Emin Ağaç, Almanya, İsviçre ve Irak'ın ardından Mısır, Fas ve Azerbaycan pazarına da girerek ihracat atağına kalktıklarını bildirdi. Şirket, geçtiğimiz günlerde Almanya'da yapılan 54. Uluslararası İşitme Cihazları Kongresi'ne de katıldı. Ağaç, fuarda Suriye, Suudi Arabistan, Sudan, İran, Romanya, Bulgaristan, Portekiz, İsrail, Brezilya, Rusya, İran, Pakistan, Hollanda, Hindistan, İngiltere, Kuveyt, Meksika ve Macaristan'dan sipariş aldıklarını kaydetti.

Ear Teknik'in ürettiği Siser Nano isimli işitme cihazı ile milyonlarca insanın muzdarip olduğu kulak çınlaması kontrol altına alınabiliyor. ABD'deki testlerde dünyanın en iyi işitme ve en iyi çınlama önleyici cihazı seçilen Nano, yurtdışından da büyük talep aldı. Ear Teknik, halen yılda 40 bin adetlik üretim kapasitesini de gelecek yıl 100 bine çıkarmayı hedefliyor. Şirket, iç pazarda yüzde 30 ile lider durumda.

D.6. Iraklı çocukların kalbine sığır damarı (HABERTÜRK)

Prof. Dr. Tayyar Sarıoğlu, yurtdışında özel olarak yetiştirilen sığırlardan alınan damarları İstanbul'da yapılan başarılı bir operasyonla hayatını kaybetmek üzere olan Iraklı 2 çocuğun kalbine nakletti. Irak Sağlık Bakanlığı'yla yapılan bir anlaşma uyarınca Iraklılar da artık kalplerini Türk doktorlarına emanet ediyor. By-pass başta olmak üzere Irak'ta tedavisi mümkün olmayan 5 aylıktan 15 yaşına kadar kalp hastası 60'a yakın çocuğa başarıyla ameliyat yapıldı. Acıbadem Bakırköy Hastanesi Kalp ve Damar Cerrahisi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Tayyar Sarıoğlu, sığır damarı nakli yapılan Iraklı Ahmed Fadıl Abbas ve Muhammed Adnan Muhsin'in ameliyatlarını kalp cerrahisinin en güç ve zor ameliyatları olarak niteledi.

E. TÜRKİYE İLE İLİŞKİLER

E.1. Ammar el-Hekim Türkiye'de (Irakhaber)

Irak parlamentosundaki en büyük siyasi grup olan İslami Yüksek Konseyi'nin Başkanı Ammar El Hekim yarın Türkiye'ye geliyor.

Iraklı diplomatik kaynakların bildirdiğine göre Irak parlamentosundaki en büyük siyasi grup olan Irak İslami Yüksek Konseyi'nin Başkanı Seyit Ammar El Hekim resmi temaslarda bulunmak üzere yarın Türkiye'ye geliyor.

Daha önce de birkaç defa Irak İslami Yüksek Konseyi'nin üyesi sıfatıyla Türkiye'ye gelen Seyit Ammar El Hekim'in yarınki ziyareti Yüksek Konsey'in başkanı sıfatıyla yapılacak ilk ziyaret olması bakımından önem taşıyor.

Yarın İstanbul'a geleceği bildirilen Irak İslami Yüksek Konseyi Başkanı Ammar El Hekim'in Çarşamba günü başlatacağı resmi ziyaret kapsamında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'le ve Türk işadamlarıyla görüşeceği bildiriliyor.

Irak İslami Yüksek Konseyi başkanı Ammar El Hekim'in Perşembe günü de Ankara'ya geçerek Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'la görüşeceği ifade ediliyor.

E.2. Türkiye'de ve PKK'nın içinde çözümü istemeyenler var (Zaman)

Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'nin kilit ismi Neçirvan Barzani, demokratik açılıma destek verirken, eve dönüşte yaşanan şov görüntülerini eleştirdi.

İki hafta önce İstanbul'a sessiz sedasız bir ziyaret gerçekleştiren Barzani, Erbil'de Zaman'a önemli açıklamalarda bulundu. Terör örgütüne tepkisini, "PKK tarafından Kürtlere ne kadar eziyet verildiğini herkes biliyor." sözleriyle dile getiren Barzani, Ergenekon ile PKK arasındaki bağlantıya da dikkat çekti. Barzani, "Açıkça belirtmek istiyorum, PKK ve Türkiye içinde bu meseleyi çözmek istemeyen güçlü bir el var." dedi. Daha önce Türkiye ile ilişkilerin bu yapı tarafından sabote edildiğini savunan Barzani, 2007 yılındaki Dağlıca baskınında Ergenekon parmağı olduğunu ve bunun ileride ortaya çıkacağını söyledi.

Kasım ayı başında ailesiyle beraber 4 günlüğüne İstanbul'a geldiğini ve Başbakan Tayyip Erdoğan ile de görüşme imkanı bulduğunu söyleyen Neçirvan Barzani, 2003'ten sonra Türkiye'yi ilk kez ziyaret ettiğini belirtti. Bunun resmî bir ziyaret olmadığını altını çizen Kürt lider, Türkiye'de kendileri ile ilgili "gelecekler mi, gelmeyecekler mi" şeklinde oluşan psikolojik duvarı kırmak için ziyarette bulunduğunu kaydetti.

TBMM'deki demokratik açılım görüşmelerini de dikkatle takip ettiklerini söyleyen Neçirvan Barzani, bu projenin herkesten onay almasını beklemediklerini; ancak Türkiye'de 80 yıllık problemi çözecek bir görüş oluştuğunu dile getirdi. Barzani, açılımın arkasındaki isim olan Başbakan Erdoğan için hayranlık ifadeleri kullandı: "Tarihte büyük bir değişim yapabilen az insan çıkar. Bence böyle bir lider olan Sayın Erdoğan Türkiye'nin iç ve dış tüm desteğini hak eden bir insandır. Mecliste oluşan o ortamlar, siyasal çekişmelerdir. Daha ziyade çıkar çekişmeleridir."

Süreçle ilgili kendilerinden istenecek her türlü desteği vermeye hazır olduklarını ısrarla vurgulayan Neçirvan Barzani, açılımın arkasında Türkiye, ABD ve Kuzey Irak arasında üçlü koalisyon olduğu yönündeki iddiaları ise yalanlıyor. Barzani, PKK'dan ayrılıp Kuzey Irak'a yerleşenlerle ilgili olarak da kendi isteği ile Türkiye'ye dönmek isteyenlere her zaman

kolaylık sağladıklarını ve sağlamaya devam edeceklerini ifade etti. PKK içinde Iraklılar için ise af sinyali verdi: "Iraklı olup PKK içinde olanların sayısı oldukça azdır. PKK tarafından Kürtlere ne kadar eziyet verildiğini herkes biliyor. Ancak bir açılım söz konusu. Parlamentomuz tarafından böyle bir şey gündeme getirilebilir ve Iraklı olan herkesin bir af içerisine alınacak şekilde, böyle bir açılım söz konusu olabilir."

Barzani, PKK'ya destek verip vermedikleri konusunda ise net konuştu: "Türkiye'ye darbe vuracak bir örgüte yardımcı olmamız mantıklı değildir. Hiçbir şekilde PKK'ya herhangi bir lojistik destek sağlamış değiliz." Iraklı Kürt lider, gelişen olumlu sürecin sabote edilmesinden de duyduğu endişeyi de dile getirerek, geçtiğimiz haftalarda bir grup PKK'lının dönüşü sırasında yapılan şovu eleştirdi: "Türkiye'nin rahata kavuşmasını istemeyen ve Türklerle Kürtler arasında düşmanlık sokmak isteyenler oldukça çok. Barış grupları denilen gruplar Türkiye'ye geldiğinde rahatsız edici, provoke edici gösteriler yapmaya ne gerek vardı? Grupların gelmesi iyi bir başlangıç idi. Ama ne yazık ki baştan böyle bir projeyi oldukça küçülttüler." diye konuştu.

E.3. Erbil'den seçimleri boykot tehdidi

Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin başkanı Mesud Barzani, ocak ayında yapılacak genel seçimleri boykot tehdidinde bulundu. Barzani'nin bürosundan yapılan açıklamada, geçtiğimiz hafta kabul edilen yeni seçim yasasında belirlenen Irak Parlamentosu'ndaki sandalye dağılımının Kürtler için adil olmadığı ileri sürülerek, bu durumun değişmemesi halinde bölge halkının "seçimleri boykot etmek zorunda kalabileceği" ifade edildi. Yeni yasaya göre, 275 olan vekil sayısı 323'e çıkarılacak. Ancak yeni sandalyelerden sadece 3'ü Kürt bölgesine verildi. Barzani'nin 17 ek sandalye beklediği belirtiliyor. Kürt yönetimi, Irak Planlama Bakanlığı'nca ülkenin kuzeyinde yaptırılan nüfus sayımı istatistiklerine itiraz ederek 'yüz binlerce Kürt oyunun görmezden geldiğini' iddia ediyor.

Öte yandan Irak haber ajansı, Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık Haşimi ile Mesud Barzani'nin seçimlerin iptali konusunda anlaştıklarını öne sürdü. Ajans, Haşimi'nin daha önce, yeni seçim kanununda eksiklerin olduğunu ve bunların düzeltilmesini talep ettiğini, Barzani'nin de ülkenin kuzeyindeki bölgede kentlerin parlamenter sayılarında adil dağılım yapılmadığı sürece Kürtlerin seçime katılamayacağını belirttiğini bildirdi. Boykot tehditleri, seçimin akıbetini tehlikeye atarken, seçim takviminde yaşanacak bir gecikmenin, ABD'nin Ağustos 2010'a kadar bu ülkedeki muharip birliklerini geri çekme planını sekteye uğratabileceği ifade ediliyor.

E.4. Iraklı dini lider El Hekim İstanbul'da (Sabah)

Irak İslami Yüksek Konseyi Başkanı Ammar El Hekim dün İstanbul'a geldi. Ürdün'ün başkenti Amman'dan İstanbul'a gelen El Hekim, Halkalı'daki Zeynebiye Cami ve Kültür Merkezini ziyaret etti. Burada, Türkiye Caferileri lideri Selahattin Özgündüz ile görüşen El Hekim, "Türkiye, Irak'ın yeniden onarılmasında büyük bir rol oynayabilecektir" dedi. El Hekim, Türkiye'de bulunduğu sürede Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile görüşeceğini söyledi. El Hekim, eşinin annesinin Türk olması nedeniyle Türk halkına ayrı bir sevgi duyduğunu da belirtti.

E.5. Irak'ta en kârlı çıkan ülkelerin başındayız (Milliyet)

ABD'nin Irak'ı işgal etmesinin insani maliyeti yadsınamaz. Bazı hesaplamalara göre, bu işgalde ölenlerin sayısı Saddam'ın öldürdüklerinden fazla. Ölümler de hâlâ durmuş değil. Bu arada Amerikalı askerlerin Iraklılara karşı işledikleri suçlar da ayyuka çıktı. Bu ülkenin sokaktaki Iraklı tarafından "kurtarıcı" değil, "işgalci" olarak görülmesi bu koşullarda şaşırtıcı değil.

Ancak, işin insani boyutunu hiç unutmadan ve kesinlikle azımsamadan konuya farklı bir açıdan baktığımızda, Türkiye'nin bu işgal sonrasında, siyasi açıdan olmasa bile, ekonomik açıdan en kârlı çıkan ülkelerin arasında olduğu da görülüyor.

Bu savaş için bugüne kadar bir trilyon dolardan fazla para harcayan ABD ise listenin sonunda yer alıyor. 12 Kasım tarihli New York Time gazetesinde çıkan haber de bunu ortaya koyuyor. Haberi kaleme alan Rod Norland, geçen hafta Bağdat'ta yapılan Uluslararası Ticaret Fuarı'na katılan 396 yabancı şirketten sadece iki veya üçünün Amerikan şirketi olduğunu yazdı. Bunların hangi şirketler olduğunu sorduğunda da, fuar yöneticisinden "İsimlerini hatırlamıyorum" yanıtını aldığını belirtti.

Anlamakta güçlük çekiyorlar

Buna karşın Norland, ABD işgalinden ekonomik olarak fazla fayda sağlayan ülkelere birinin, 2003-2009 arasında Irak ile ticaret hacmini 10 milyar dolara çıkaran Türkiye olduğunu vurguladı.

Türk yetkililere dayanarak da, Ankara'nın bu rakamı iki yıl içinde üçe katlamayı umduğunu ekledi. Bu rakam, Türk şirketlerin Irak'ta katıldıkları milyarlarca dolarlık yeniden yapılanma projelerini içermiyor.

Norland'ın anlattıklarından anlaşılacağı gibi, hâlâ "Irak'a iyilik yaptıklarına" inanan Amerikalılar, bu ülkeyi işgal ederken, Washington'a geçit vermeyen ve çeşitli zorluklar çıkaran Türkiye'nin bu konumunu anlamakta güçlük çekiyorlar.

Amerikan şirketlerinin Irak'taki avukatlarından Mike Pullen'in sözleri de duyulan rahatsızlığı yansıtıyor. Pullen, Amerikan şirketlerinin Irak'a gelmemesi nedeniyle "meydanın Türk ve Rus şirketlerine kalmasından" yakınmış.

Amerikalılarla arasını bozmak istemediği için ismini vermeyen bir Iraklı yatırımcı ise, "Türk şirketleri Irak'taki tüm etnik gruplar arasında kabul görüyor çünkü işgalci değil. Ayrıca büyük inşaat projelerini daha az maliyetle gerçekleştiriyorlar" diye konuşmuş. Norland, şikâyet edersine, Türk şirketlerinin Ankara'nın yönetimiyle sorunları olan Kuzey Irak'ta bile birinci sırada yer aldıklarını belirtiyor haberinde. Tüm bu gerçekler Amerikalıların damarına basacak nitelikte.

Norland'ın haberinde, birçok Amerikan şirketinin güvenlik endişesiyle Irak'a gelmekten çekindiği belirtiliyor. Fakat gelmek isteyenlerin de ciddi engellerle karşılaştıklarına işaret ediliyor.

'Zarar edeceğiz' diyenler

İlk nedenin, ABD'nin "işgalci" ve "işkenceci" olarak görülmesi olduğu belirtiliyor. İkinci neden ise Amerikan şirketlerinin, Irak'ın işgaliyle eşzamanlı olarak "ganimet" için gelmişçesine Irak'a koşmaları ve yaptıkları ucuz ve sakat işlerle güven sarsmalarınıymış. Bu arada işgalle gelen ancak ABD'nin Irak'tan çekilmesiyle o ülkede tutunamayacaklarını bilen Amerikan savunma ve güvenlik sanayi şirketlerinin de ülkeyi kademeli olarak terk etmeye başladıkları belirtiliyor.

Uzun lafın kısıyası, "Birinci Körfez Savaşı"ndan ekonomik olarak zararlı çıkan Türkiye'nin "İkinci Körfez Savaşı"ndan kârlı çıkacağı anlaşılıyor. İşgalin ilk yıllarında elbette ki bu açıdan büyük zararlara uğradık. Ancak Irak istikrara kavuştukça Türkiye'nin o ülkedeki çıkarlarının daha da artacağı şimdiden görülüyor. Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun "Irak ile ekonomik işbirliğinden" değil, artan bir şekilde "Irak ile ekonomik entegrasyondan" söz etmesi de bu çerçevede anlam kazanıyor. Bu arada itiraf etmeliyiz ki bu durumda, bizim gibi zamanında "ABD'ye geçit vermemekle Irak'ta ekonomik açıdan zarar edeceğiz" diyenlerin ön görüşleri hatalı çıkmış oluyor. Bu da, neyin, ne zaman ve nasıl olacağı belli olmayan uluslararası ilişkilerde çok net konuşmanın sakıncalarını bize bir kez daha gösteriyor.

E.6. Mahmur'lu Gençler de Dönmek İstiyor (Kerkük Feneri)

Irak'ın kuzeyindeki Mahmur Kampı'nda yaşayan ve bölgedeki üniversitelerde okuyan öğrenciler, yasaların değişmesi halinde Türkiye'ye dönebileceklerini belirtiyor. [Şırnak](#) ve Hakkâri bölgesindeki sınır köylerinin 1994 yılında güvenlik gerekçesiyle boşaltılmasından sonra aileleri Irak'a gelerek Mahmur Kampı'nda yaşamaya başlayan üniversite öğrencileri, "şartların oluşması durumunda" Türkiye'ye geri döneceklerini dile getiriyor. Kuzey Irak'taki Selahattin Üniversitesi'nde Hukuk ve Mimarlık bölümlerinde okuyan yaklaşık 50 öğrenci, Türkiye'de yasaların değişmesi durumunda dönmeye hazır olduklarını açıkladılar. Erbil'de bulunan Birleşmiş Milletler Temsilciliği önünde toplanan Mahmurlu üniversite öğrencileri, isteklerini bildiren bir basın açıklaması yaptı. Açıklamada, son günlerde Mahmur Kampının yoğun olarak gündeme getirildiği ve Türkiye'nin kamp sakinlerini Türkiye'ye döndürmek istediğine dikkat çekildi.

Mahmur Öğrenci Birliği adına açıklamayı okuyan Bedirhan [Kıraç](#), şartlarının değişmesi durumunda Türkiye'ye dönmek istediklerini söyledi. [Kıraç](#), Cihan'a açıklamasında "Türkiye'de şu an bize yönelik yasalarda değişen hiçbir şey yoktur. Eğer yasalar değişirse, yani bir Türk vatandaşına tanınan haklar bize de tanınırsa, geri dönmeye hazırız. Neden geri dönmeyelim. Biz de ülkemize dönmek istiyoruz. Biz doğduğumuz yere dönmek istiyoruz." dedi. Köylerini ve Türkiye'yi rüyalarında gördüklerini dile getiren Bedirhan [Kıraç](#), "Dönmek bizim de arzumuz. Ama var olan yasalara göre dönemeyiz. Çünkü Kürtlere, yasal olarak hiçbir hak tanınmamıştır. AKP ve Sayın Erdoğan diyor ki 'şöyle böyle yapalım', ama hiçbir değişiklik yok." ifadelerini kullandı.

Açıklamalarında Kürt Yönetimi Başkanı [Mesut Barzani](#)'ye de seslenen öğrenciler, kendilerine yönelik bir oyun olması halinde bunu ortaya çıkarmasını isteyen açıklamada, "Barzani'den Türkiye'nin bizi bir haksızlığa uğratması durumunda bize yardım vermese bile onlara karşı çıkmasını istiyoruz." diye kaydetti.

Türkiye'nin, [PKK](#) tarafından kullanıldığı gerekçesiyle bir an önce kapatılmasını istediği Mahmur Kampı 4 yılda 8 kez yer değiştirdi. Mahmur Kampı, bugün çoğunluğunu kadın ve çocukların oluşturduğu 11 bin 352 nüfuslu bir kasabaya dönüşmüş durumda.

E.7. Türk-Kürt ticaret ilişkisi zirveye ulaştı (Dengê Azad-Süleymaniye)

Türkiye Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve beraberindeki 70 Türk işadamlarının Kürdistan bölgesine 31 Ekim'de gerçekleştirdiği ziyaretin ilk meyvesi ticaret alanında verdi.

Konu hakkında açıklama yapan Kürdistan Sanayi ve Ticaret Odası Birliği Başkanı Dara Celil, Türk heyetinin Kürdistan bölgesine yaptığı ziyaret sonrası taraflar arasındaki ticaret ilişkileri hareketlenerek zirveye ulaştığını söyledi.

Celil, "Türk işadamları, kendileri Kürdistan Bölgesinde, Kürt işadamlarının da Türkiye'de şirket ofisleri açmak için harekete geçti" dedi.

Kürt ve Türk işadamlarının karşılıklı şirket kurmaları halinde, ticaret alanında güçlü bir koordinasyonun oluşacağına inandıklarını vurgulayan Celil, "Türkiye, Kürdistan bölgesi için Avrupa kapısı, Kürdistan da Irak'ın yeniden imarı kapısı olacağını" kaydetti.

E.8. El Hekim: Açılım Irak'a model olabilir (yenisafak)

Irak Yüksek İslam Konseyi Başkanı Seyyid Ammar El-Hekim, Türkiye'nin ortaya koyduğu Demokratik Açılım çalışmalarının Irak için de bir model olabileceğini söyledi.

TEPAV ve ORSAM tarafından düzenlenen toplantıda konuşan El-Hekim, Türkiye'yi stratejik ortak olarak gördüklerini, iki ülke arasındaki ilişkilerin bölgesel istikrara katkıda bulunacağını söyledi.

El-Hekim, Türkiye'deki demokratik açılım çalışmalarının kendi ülkeleri için de model olabileceğini ve Irak'ta toplumsal barışın sağlanmasına hizmet edebileceğini belirtti. Türkiye'yi, Arap ve İslam dünyasını Batı'ya bağlayan bir köprü olarak gördüklerini kaydeden El-Hakim iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin önemine dikkat çekerek, "5 milyar dolar olan ticaret hacmini yeni anlaşmalarla 20-25 milyar dolar seviyesine çıkarabiliriz. Geniş fırsatlar var" diye konuştu.

E.9. Irak'ta Seçimler Vaktinde Yapılmalı

Irak Devlet Başkan Yardımcısı El Haşimi'nin seçim yasasını veto etmesini eleştiren El-Hekim, "Seçimlerin ertelenmesinden yana değiliz. Seçimlerin zamanında yapılmaması güvenlik tehlikelerine yol açabilir" dedi. Bu arada El-Hekim, dün Başbakan Erdoğan tarafından da kabul edildi. Görüşmede Erdoğan, Irak'ın bir an önce demokratik yapıya geçmesi gerektiğine vurgu yaptı.

E.10. Antakyalı Kadın Girişimciler Irak'taki İş Gezisinden Umutlu Döndü (CİHAN)

Antakyalı kadın girişimciler Irak'taki iş gezisinden umutlu döndü. İhracatlarını geliştirmek ve komşu ülkelerle ticareti yapmak isteyen Hataylı kadın girişimler yüzünü Kuzey Irak'a çevirdi. Irak'ta Bölgesel Kürt Yönetimi içinde yer alan Erbil de iş adamlarıyla görüşen kadın girişimciler arasında Antakyalı Gülay Yüceer de çeşitli temaslarda bulundu.

Erbil'de yatırım ve ticaret fırsatları araştırması imkanı bulan Antakyalı kadın girişimci Yüceer, Kuzey Irak'tan umutlu döndüğünü söyledi. Erbil Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Dara Halil Al Hayat'ı da ziyaret eden Antakyalı Kadın Girişimci Yüceer, Kuzey Irak'ta Duhok ve Zaho da çeşitli piyasa araştırması yaptı.

Erbil Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Dara Halil Al Hayat, kadın girişimlerin ve işadamlarının da hazır bulunduğu ziyarette yaptığı konuşmada ABD'nin müdahalesinin ardından hızla gelişip, yenilenen Irak'ın inşasında önemli yer tutan Türk işadamlarına hemen her alanda ihtiyaç duyduklarını belirtti.

Erbil Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Al Hayat, "Türk iş adamlarıyla çalışmaktan daha akılcı bir şey olamaz." dedi.

Kuzey Irak'taki iş potansiyeli hakkında bilgi veren Dara Halil Al Hayat, Türkiye ile ilişkilerinin son zamanlarda daha da iyiye gittiğini hatırlatarak geçtiğimiz günlerde Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Devlet Bakanı M. Zafer Çağlayan'ın ziyaretinden duydukları memnuniyeti dile getirdi.

Türkiye-Irak Ortadoğu İşadamları ve İşkadınları Derneği organizesinde gerçekleştirilen geziye derneğin Suriye Koordinatörü olarak katılan Antakyalı İş Kadını Gülay Yüceer, mobilya sektöründe bölgede çok fazla ticaret hacminin bulunduğunu ve hacmi görme ve fırsata çevirme adına verimli bir gezi gerçekleştirdiklerini söyledi.

Kısa süre içerisinde Hataylı İşadamlarıyla birlikte tekrar Erbil ve Duhok'a gideceklerini ve başlanan görüşmelerin tamamlanacağını da ifade eden Yüceer "Bölge sanıldığı kadar aksine bakir değil. Önemli potansiyeller var. Önemli olan bu potansiyeli görebilmek ve bunu ticaret hayatına yansıtılabilmek." şeklinde konuştu.

E.11. 'Türkiye'nin Irak'taki rolü artıyor' (Economist)

Economist Orta Doğu ile ilgili bir yazıda da Türkiye ile ilgili bir değerlendirmeye yer vermiş.

Amerikan askerlerinin Irak'tan çekilme günü yaklaştıkça, komşuları İran, Suudi Arabistan ve Türkiye'nin bu ülkedeki etkinliğinin arttığı vurgulanıyor. Örnek olarak da, yeni seçim yasasının yaklaşık 15 gün önce Irak parlamentosu tarafından kabulü öncesinde yaşananları aktarıyor Economist.

"Amerikalılar uzlaşmaya varma konusunda Iraklıları sıkıştırdılarsa da, geçmişe kıyasla süreç çok daha az müdahil oldular. Bunun nedeni kısmen, aslında başka şanslarının olmamasıydı. Zira Iraklılar onların sözünü artık daha az dinliyor."

"Amerika'nın Bağdat Büyükelçisi Christopher Hill görüşmeler sırasında parlamentoyu sık sık ziyaret etti. Ancak olan biteni daha çok saha kenarından izledi. Buna karşılık Türk mevkidaşı ise, müzakerelere doğrudan müdahil oldu ve parlamento komisyonunun toplantılarına katıldı. Hatta bu müdahale nedeniyle Irak'ın Kürt kökenli dışişleri bakanının tepkisine hedef oldu."

E.12. Atalay: Irak'tan 5 bin kişi gelecek (Milliyet)

İçişleri Bakanı Beşir Atalay, demokratik açılım sürecinin ulaştığı noktadan memnun olduklarını ve yıl sonuna doğru Kuzey Irak'tan 5 binden fazla kişinin Türkiye'ye gelmesini beklediklerini söyledi

Moskova'da bulunan Atalay, Avrupa'dan gelişlerle ilgili bir çalışma yapmadıklarını belirtti. Ağırığı Mahmur Kampı'na verdiklerini vurgulayan Atalay, Türkiye, Irak ve ABD'nin oluşturduğu üçlü mekanizmanın 17-19 Aralık arası Erbil'de toplanacağını söyledi. Atalay, şunları söyledi: "Görüşmede ağırlıklı konu Mahmur'un planlaması olur, sonra da Mahmur'la ilgili Türkiye'ye intikaller başlar. Orası daha çok ailelerin kaldığı bir yer. Habur Kapısı civarında gelenler için belki bir kabul yeri yapılacak. Yaklaşık 11 bin kişi var. Tahminim yüzde 50'nin üstünde bir kısmı gelir." Atalay, Tunceli'nin isminin Dersim olarak değiştirilmesine ise karşı çıktı.

Derleyen Seval KÖK